

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hora 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hora 2 k. 40 f.

BIRDTESEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 filler.

Nyitási óra 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, szeptember 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Augias istállója.**
- A kereskedelmi- és iparkamarák kongresszusa.**
- Ülés az aradi ipartestületben.**
- Az aradi Kossuth-ünnep.**
- Méregkeverő feleség.**
- A földesur gyilkosa.**
- Leleplezések egy miniszteriumból.**
- Az aradi gyermekrontó.**
- Atzél Péter exútlói.**
- Üsd vissza!**
- Vasúti összejövetel Uj-Aradon.**
- Száz forint — husz fillérért.**
- A detektív kalandja.**
- A jószívű milliomos.**
- A hegyaljai borvám-mozgalomhoz.**
- Tárca: Egy különös fiatal emberről. Írta: Krudy Gyula.**
- Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Írta: Galsai Kovách Ernő.**

Augias istállója.

Arad, szeptember 16.

Az utóbbi időkben sok szó esett a nyilvánosság előtt azokról a visszás állapotokról, amelyek a kereskedelmi minisztérium kebelében evek óta uralkodnak. Szinte alkalom nélkül, ötletszerűen bujt ki a bokrok sűrűjéből a burján, lassankint foszlik le a titokzatosság fátyola a rendszertelenség arcáról, mely eddig is csak azok előtt imponálhatott festékes képével, akik nem tudtak belátni az eseményeknek nyilvánosság elől elvont mélyébe.

A dolog úgy áll, hogy Baross Gábor halála óta a kereskedelmi minisztérium folytonos dekadenciában van úgy a tekintély, mint az eredményes munkásság tekintetében. Baross vaskeze kiemelte ezt a fontos hatáskörű resortot a többiek közül, tekintélyt és hírnevet szerzett annak, de halála után meg is szűnt annak a fénynek ragyogása, melyet a vasminiszter tudása, erélye vetett a kereskedelmi minisztériumra.

A gyöngye, erélytelen utódok, több egyéni hiúsággal, mint szakértelemmel, több frázissal, mint céltudatos tevékenységgel nemhogy megtartották volna régi nívóján a kereskedelmi, ipari és forgalmi ügyeknek ezt az areopagját, de mintha öntudatosan azon munkáltak volna, hogy a nagy előd által létesített intézmények mentől jobban megnyirbáltassanak, mentől többet veszítsenek jelentőségükből, értékükből.

Dániel Ernő hiúsága és szakértelmének hiánya, melynek tetejébe hosszú miniszterkedése járul, első lépés volt a visszaesés felé.

Hegedüs Sándor sok ambíciója a frázisok tengerébe fult s míg az előbbi inkább az eredményes munkásság rovására miniszterkedett, addig az utóbbi a kereskedelmi minisztérium tekintélyének kisebbitésére is szolgált.

Horánszky rövid kormányzása rendszerváltozást nem okozott s így a legújabb időkig burjánzott ott az egyéni ér-

dekek önös hajhászása, a hatalomra és hatáskörre vágyás, a főtisztviselők vesengése egymás között s a közügyek ártalmára.

Ha elgondoljuk már most, hogy éppen a kereskedelmi minisztérium az, a melynek ügyköre a legközvetlenebb érintkezésben van a különféle vállalatok és vállalkozások, beruházások, állami szubvenciók és kedvezmények révén az anyagi erők kuforrásához: elképzelhető, milyen puritánságra és óvatosságra van szüksége a minisztérium vezérkarának, hogy alapjukban esetleg legönzettelebb tetteik is elkerüljék a korrupció látszatát.

Távol áll tőlünk az a gondolat, hogy a kereskedelmi minisztérium tisztviselőit meggyauusítsuk és megvádoljuk a fent elősorolt kellékek hiányával, de tény az, hogy az eddigi rendszer mellett mindez megtörténhetett volna s ha tényleg meg nem történt, maga a pusztá vád, — a milyen csak legutóbb is nem egy hangzott el — elég arra, hogy egy olyan előkelő forum hírnevét, tekintélyét és megbízhatóságát megingassa, hogy kételkedőké tegye az előbb indifferenseket, vádlókká a kételkedőket.

Tisztelet azoknak a kivételeknek, akiknek neve a minisztérium tisztviselői közül az önzetlen munkásság, a stréberség hiánya és egyéb jó tulajdonságok révén a nyilvánosság előtt sem gyanúsítások következtében, sem elősmerés-juttatás formájában nem került, a legújában felmerült

TARCA

Egy különös fiatal emberről.

Írta: Krudy Gyula.

A zombékok között két vadász ballagott. Holdas éjjel volt. kacsahuzásról mentek hazafelé, egy mezitlábos suhanc cipelte utánuk a kacsákat. Az egyik vadász szürkebaju, katonás tartású, idős uriember volt, szélesvállu és fölpedert bajuszu. hogy el ne felejtjük: A másik vadász ellenben cingár, fiatal ember és szemüveg az orrán. Emez a fiatal Deutsch doktor volt, töméntelen földeknek ura; a másik Szentgály, penzionált lovaskapitány. A kapitány is a környéken lakott, a feleségének, aki miatt a lovasságot otthagyta, volt itt valami kis birtoka, azt igazgatta, toldozta-foldozta, amint Nagylelkű Fülöp württembergi herceg lovasezredének egy elsőosztályu kapitányától telhetik.

Deutsch doktor mostanában került haza a külföldi egyeteméről, ahol már évek óta kóborolt. Kóborolt pedig azért, mert az öreg Deutsch, aki nem volt se doktor, se János, mint a fia, hanem becsületes Mór, irtozatos skandalumot csinált, midőn fia egyszínész leányt akart oltárhoz vezetni. A fiu külföldre menekült apja borzasztó haragja elől és csupán Münchenből merre megírni az öregnek, hogy véleménye szerint mindenki gazemher, aki nem a szive

hajlama szerint nőszül: ő a maga részéről, ha valamikor nőszülni fog, a szive szavára hallgat. Lencius, a lélek alapelemeinek első magyarázója és professor a heidelbergai egyetemen, köztudomás szerint immár harminc esztendeje egy cigánynővel él boldog családi életet, pedig a világhírű tudós azonkívül még a protestáns egyház lelkésze is. Dr. Deutsch János, ha cigánynővel lesz boldog, cigánynő lesz a felesége. Ezt a fiatal Deutsch írta az öregnek és a levelet az öreg Deutsch barátai és rokonai a vármegyei kaszinóban formálisan elégették. Evek multak el, az öreg megbocsátott egyetlen fiának, hívta haza, de a doktor nem jött. Szikora, az uradalom igazgatója, a vatikáni könyvtárból ásta ki, midőn az öreg Deutsch már régen a gyönki kriptában aludta örök álmát.

Már tavasz óta lakta a kastély tornyát, a mit hajdan parádéból építettek és Szentgályn kívül senkivel sem barátkozott. A nyugalmazott lovaskapitány nagyon jóra való ember volt. Oly flegmatikus volt, mint egy bölény és szemhunyorítás nélkül hallgatta a fiatal Deutsch elmékedéseit, amelyekkel az új földesur a vadászokat fűszerezte. A kapitány ellődözte a saját patronait, majd társa patronait, a szolgálgeány aki velük volt a roskadásig megterhelhetett vaddal, récével, nyullal, fogolylyal, majd pipára gyujtott a penzionált hadfi és főbólintással hallgatta a doktort.

A fiatal Deutschnak kedves témája volt a szocializmus. Szive mélyéből szocialista volt és

budapesti tartózkodása alatt többször majd lecsukták, izgatás miatt.

— Ha az apám szegény ember lett volna, munkásvezér lennék. Az a legszebb pálya, — szokta volt mondani és a kapitány bólintgatott hozzá. Magában csendesen bolondnak tartotta fiatal barátját. Egyszer mégis azt mondta neki.

— Meg kéne házasodni, vagy mi: akkor tán felhagyna az izgágassággal, doktorkám!

— En már sohasem vetem le eszméimet. Harminc éves vagyok és mostanig még mindig csak azt láttam, hogy az emberiség rabszolgaságban sanylődik és rab minden fényes, igaz gondolat, mert nem férközhetik az emberekhez a társadalmi sötétség miatt. —

Ertette-e ezt a lovaskapitány? Nem tudni. Szeliden így szólt:

— As-zony nélkül üres az a nagy kastély, Jánoskám.

— Üres, üres, de mégis csak jobb, mintha a szeszgyáros Glück-leány ülne benne, vagy Grobovics Jaca, a milliomos sertéskepec leánya. De még jobb, hogy az itteni tönkrement gentry urakkal nem barátkozom. Nemesi kisasszonyra nincs szükségem.

A lovaskapitány sértődötten köhintett. (Ehhez a témához értett.)

— Kicsinyli a zsentrit, bácsikám? Talán valami baroneszre pályáz?

Deutsch doktor erre úgy nevetett, hogy meg kellett neki állni a sötét erdei uton, a ho-

jelenségekből azonban azt látjuk, hogy tisztításra vár az a fontos hivatal, nagy ügykörű hivatal, s hogy e tisztításnak alaposnak kell lenni, mint amelyet a mítoszbeli Herkules végzett Augias istállójában.

Az a körülmény, hogy a kereskedelmi minisztérium belső ügyei szinte leleplezés formájában — a lapunk más helyén közölt tudósítás szerint — épen most kerülnek nyilvánosságra, azt mutatja, hogy az új kereskedelmi miniszter tulteszi magát elődeinek ebben a tekintetben tanúsított hanyagságán, fel tudja fedezni az organikus hibákat, a melyek a szervezetben és talán a személyekben is vannak s ugylátszik megtalálta a formát is arra, hogyan vessen véget azoknak az állapotoknak, a melyek immár veszélyeztették a minisztérium tekintélyét és hírnevét egyaránt.

A kereskedelmi- és iparkamarák kongresszusa.

(Második nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

A hazai kereskedelmi és iparkamarák küldöttei hétfőn folytatták a tanácskozást Szabó Kálmán elnöklésével az új székház díszes termében. A napirend legfontosabb kérdését, az ország gazdasági önállóságáról, még vasárnap intéztek el mélyreható vita után, de azért marad még elég földolgozni való. A kamara országos gyűlése azonban igen helyesen azzal rövidítette meg a tanácskozást, hogy nem kívánta az amugy is kinyomtatott és közkezen forgó bő megokolások fölolvását és ugyszólván vita nélkül elfogadta az indítványokat.

A napirend során a megrendelési (1900. XXV.) törvény dolgában Marschall Lajos dr., az aradi kereskedelmi és iparkamara titkárnak előadása alapján kimondták, hogy a kereskedelmi utazók köteleztessenek, hogy megérkezésük után azonnal jelentkeznek az iparhatóságnál, ha ilyen nincs a kéznél, elüljárásánál, ott iparigazolványukat, illetőleg a megbízó cégtől kapott okmányt és a meghívást igazoló leveleket

láttaozás végett fölmutassák. Ugyanily értelemben határozott annak idején az aradi iparosok és kereskedők közös nagygyűlése, illetve az aradi kereskedelmi és iparkamara is. A végrehajtási rendelet amaz intézkedése, mely a varrógépekre és nagyobb mezőgazdasági gépekre való megrendelés-gyűjtést megengedi, eltörölendő.

Kivitelünk fejlesztéséről és tarifáinkról Szántó Győző, a debreceni kamara tagja a következőben terjesztett elő határozati javaslatot:

A vidéki középpontok megerősítése érdekében Huzella Gyula, a nagyváradi kamara elnökének javaslata alapján kimondták, hogy oly törvény alkotását kívánják, mely a népképviselőt érintetlenül hagyása mellett a célszerűen kikerekített kereskedelmi és iparkamarákat országgyűlési képviselő választásának jogával ruházza fel.

Az iparfejlesztés kérdésével ketten is foglalkoztak. Kulinyi Zsigmond, a szegedi kamara titkára a kisipar, Sarkady Lajos dr., a nagyváradi kamara titkára pedig a nagyipar érdekében tette meg javaslatait. Kulinyi javaslatának főbb pontjai ezek: az ipartörvény revíziója, az iparosok termelő szövetkezeteinek nagyobb segítése, közös műhelyek létesítése, kézműiparosok szövetkezeti árucarnokainak támogatása, adóreform, a létminimum adómentessége. Sarkady főbb javaslatai az önálló vámterület, az adóreform. Ezután Kirchknopf Frigyes pozsonyi titkár indítványára kimondta a kongresszus, hogy az olasz borvám-klauzula eltörlését kívánja.

A kamarák belső ügyeit érdeklő javaslatok a kamarák postai portómentessége, amit Gámán József dr., a kolozsvári kamara helyettes titkára terjesztett elő, a szakirodalmi alapról Kulinyi Zsigmond és a törzskönyvezésről Szávay Gyula tette meg a javaslatot. Ezzel a közös értekezlet véget ért.

TÁVIRATOK.

Egy francia miniszter beszéde.

Biserta, szeptember 16. A város ma este püncsöt adott Pelletan haditengerészeti miniszter tiszteletére. A miniszter beszédét mondott, a melyben üdvözölte Algirt és Tuniszt és kiemelte, hogy a francia Afrika ugyanazokat a törekvéseket követi, mint az anyaország, a melytől soha sem fog elszakadni. A miniszter

azután kiemelte Bisertának Dél-Franciaország és a Földközi-tenger védelme szempontjából való jelentőségét és azt mondta, hogy ez a kikötő új Karthágó, de a réginek durva bünei nélkül. Azután így folytatta beszédét: Nem akarunk ugyan a Földközi-tengeren francia tengeri hatalmat, mert világhatalmi álmainkból kiábrándultunk, de egy része a Földközi-tengernek francia és az is marad. Bisertával, ezzel a hatalmas, védelemre és támadásra egyaránt kedvező fekvésű helylyel, Korzikával és Touionnal Málta és Gibraltár ellenére is megtarthatjuk a nyitott ajtót a Földközi-tenger két fele között. Beszéde további folyamán azt mondta, hogy bizonyára nem akar konfliktust sem Angliával, sem Olaszországgal. De mert nem tudja, hogy a többiek mit fognak tenni, kötelességének tartja, hogy a francia haza számára előkészítse a szent háborút ellenségei ellen, bárkik legyenek is, mert a 19. század vége óta, Franciaországnak a régi Germánia barbársága által való leveretése óta alig van már biztonság a civilizált világban. Felébredt az ököljog. Mintha az egész világon az az elv uralkodnék: a ki bírja, marja. Minden erőnknek annak a célnak kell szentelnünk, hogy az igazság és világosság menedékét, a francia géniusz sértetlenül fentartsuk.

Páris, szeptember 16. Az Echo de Paris azt mondja, hogy Delcassé külügyminiszter utasította a római francia nagykövetet, hogy Prinetti olasz külügyminiszternek magyarázatot adjon Pelletan francia haditengerészeti miniszternek Ajaccioban mondott beszédére nézve.

Ülés az aradi ipartestületben.

(A király arcképe. — Reform a szervezetben. — Az országos iparos-kongresszus. — Az önálló vámterületért. — A Kossuth-ünnep. — Az alföldi kiállítás terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Két havi pihenés után hétfőn délután öt órakor összegyűltek az ipartestület előljárási tagjai, hogy a felhalmozódott és nagyobbreszt kiváló fontosságú tárgysorozatot elintézzék. A gyűlésen Berán Antal elnökölt, s a jegyzőkönyvet Kiss Ferenc titkár vezette.

Az elnök apróbb közlései s a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a király arcképének bemutatására került a sor, miközben a titkár hangsúlyozta, hogy e kép azért emeltetett, miszerint lássa az utókor, mily hódolatteljes tisztelettel viseltettek a jelenkor iparo-

vá befordultak. Jódarabig nevetett és aztán egy szót sem szolt. A kapitány magától is belátta, hogy felesleges volt kérdése, s így másról keztek beszélgetni. Lovakról, földékről, szarvasmarhákról.

— Nem is hinné a világ, hogy az apám minden gondossága mellett is, milyen rossz gazda volt. A régi gazdasági számadásokat át tanulmányoztam és kiszámítottam, hogy tíz év alatt huszezer forinttal kevesebbet jövedelmezett a birtok. Ezenkívül nettó kétezer forinttal kevesebb volt a bevétel.

A lovasnak nem tetszett a nettó szó.

— Különös, hogy a tudományok mellett a kereskedelmi ismereteket sem hanyagolta el doktorkám, — szolt a kapitány.

Az ifjabbik Deutsch nevetett:

— Mi zsidók voltunk. A bölcseben tudunk már a nettóról és bruttóról.

Kiérték az erdőből. Egy keresztutnál bucsuzott a lovas.

— Estére átjöhetne vacsorára.

— Atjövök, jó éjszakát! — felelt a doktor és megindult jobbra.

— Jóreggelt, — kiáltott a kapitány és balra ment, nyomában a suhanc a vadakkal.

Az augusztusi mezők felett hajnali pára lebegett. Az ég kelet felé tejszínű volt, de még az éj némasága lakott a mezőn. A doktor elgondolkozva ballagott a homokos országúton. Vagy talán nem is gondolt semmire, csak ment egyenesen, előre, hazafelé. Egyszerre mégis az jutott eszébe, hogy rendkívül unalmas, sivatag az élete . . . Külföldre kellene menni. A papák

életörténete érdekesebb a gazdasági számadásoknál. A vatikáni könyvtárban talált egy könyvet, amelyben a világ legpikánsabb történelmi kalandjai voltak összegyűjtve. Deutsch doktor szerette a pikantériát, ha vonatkozással volt a históriára.

A hajnal rózsaujjával széttepte a felhőket a keleti ég alján, mire a faluba ért, már egy veréb fürdőzött a porban. Az első házból pedig egy leány jött ki és végigment az udvaron az eperfa felé. A tehénke az eperfához volt kötve és az eperfa a palánk mellett terjesztette ki zöld lombjait. Deutsch doktor észrevétlenül megállt a deszkakerítés mellett és a leányt nézte. Sugár, barna parasztleány volt, a lába azonban, mely térdig érő szoknyája alól kivillogott, olyan fehér volt, akár egy hercegnőé. A doktor figyelmét ez ébresztette fel és apróra megnézte a leányt a kerítés mögöl. Bevallotta magának, hogy nagyon szép leány. Minden mozdulata kerek volt és lágy. A doktornak régi meggyőződése az volt, hogy a nők nemsokára elsatnyulnak az uribb körökben és a föld leányai, a porból születettek, átalakítják az emberiséget. Friss, acélosvérű gyermekeket szül a marokszedő leány, ha egy elvénült familiájú herceg nyoszolyájába kerül is.

A leány leült a tehénke mellé és a tehénket megsimogatva, fejni kezdett.

— Jóreggelt kisleány, — kiáltotta be a doktor a kerítésen.

A leány felnézett és elpirosodott.

— Né, a nagyságos ur, — mormogta.

A doktor folytatta:

— Jókör keltél!

— Jókör kell a kastélyba a tej, — felelt a lány.

— Hát te hordod nekem a tejet?

A lányka komolyan integetett a fejével.

— Én ám. Eddig nem tudta?

— Nem láttalak soha.

— Nem tehetek róla, — felelt a kisleány és erősen fejni kezdett.

A poros falusi utcán nagy nyikorgással kinyitott valahol egy ajtó, a doktor tehát tovább ment. Majd hirtelen megállt, körülnézett és halkán bekiáltott az udvarra:

— Hogy hívnak, leányka?

— Terka.

Tovább ment a doktor és mosolygott. Terka, — gondolta és újra mosolygott. Egy-szeőre olyanfajta vidámságot érzett, mint az a veréb érezhet, amelyik bolondosan fürdőzik a reggeli porban. Kiáltani szeretett volna, pedig az imént még fáradt és unott volt. Koránkelő parasztnak tisztelettel köszöntötték. Deutsch doktor szeretett volna kérdezősködni tőlük Terkáról, de aztán mégsem tette. „Biztosan ő az első hölgy a faluban”, — gondolta magában.

A kastélyhoz ért, de nem ment fel tornyába, hanem az udvaron maradt az orgonabokrok közt egy kis fehér padon. A kastélyban csak egy öreg gazdasszonyt tartott és valami kis inasfélet. Az apja halála óta árendás ül a birtokban, de csak tavaszig.

Ott ült az orgonabokrok között és midőn a kiskaput hallotta nyikorgni, felugrott.

sai a legalkotmányosabban kormányzó uralkodó Ferencz József iránt. A hazafias lelkes beszédet a jelenlevők általános éljenzéssel és lelkesedéssel fogadták. A királykép bemutatása alkalmából elnök azt az indítványt terjesztette elő, hogy *Sebessy Ferenc* asztalosmesternek, aki díj-talanul ily kiválóan remek ráját készítette, az előjáróság külön köszönete vétessék jegyzőkönyvbe.

Ezután ismertette titkár a módosított és miniszterileg jóváhagyott alapszabályokat, melyekben az bír legnagyobb fontossággal, hogy többé az ipartestületnél nagy hullámmással járó választások nem lesznek, mert *nem három évenként* fog az egész előjáróság választani, hanem *évenként kétszer* 10—10 tag s csakis ezek helye lesz minden évben betöltve. Az elnök és ügyész öt évre választatik.

Fontos előterjesztése volt titkárnak a hazai ipartestületek központi bizottságában Budapesten tartott ülésről, ahol megállapított a Nagyváradon folyó évi 18., 19. és 20-án tartandó VI. országos kongresszus tárgysorozata. Az ülés elfogadta *Kiss Ferenc* titkárnak a hazai ipartestületek országos szövetségére vonatkozó indítványát, mely a tárgysorozat 2-ik számú tüzett ki. Az előjáróság az elnök indítványa folytán külön köszönetét nyilvánította a titkárnak nagy horderejű indítványáért, míg a kongresszuson való képviselőre *Berán Antal* elnököt, *Müller Károly* ügyészt, *Kiss Ferenc* titkárt, *Klein Ignác* és *Rosmanith Albert* alelnököket küldte ki azon felhatalmazással, hogy amennyiben az *önálló vármegye* érdekében hozandó határozatot egy monstre küldöttség Budapestre vinné, ezen küldöttségben is részt vegyenek.

A *Kossuth* ünnep alkalmából elhatározta az előjáróság, hogy a testület az ünnepség minden részéből ki óhajtja venni a részét; amint eddig minden alkalommal, úgy ezuttal is teljesíteni fogja hazafias kötelességét. Kimondott, hogy a *Kossuth-szoborra* való gyűjtést mindaddig folytatni fogja a testület, amíg *1000 korona* nem fog összegyűlni. Az ünnepség előtti estén a testületi épületet díszesen kivilágíttatja. Felhívást intéz az összes ipartestületi tagokhoz, hogy az *ünnepség napján munkájukkal szüneteljenek*. Végül magát úgy a városházán, mint a banketen küldöttségileg képviselteti.

Ugyanez alkalomból az előjáróság lelkes tün-
tetésben részesítette *Müller Károly* testületi ügyészt, mint akinek buzgalma és hazafias lelkesedése vitte keresztül a törvényhatósági gyűlésen, hogy az aradi *Kossuth-szoborra* 30.000 koronát szavaztak meg.

Nagy örömmel fogadta végül az előjáróság az 1904. évben tartandó *Alföldi kiállítás* eszméjét, amely kérdésnél *Berán Antal* elnök, *Müller Károly* ügyész, *Kiss Ferenc* titkár, *Klein Ignác* alelnök szólaltak fel, valamennyien hangsúlyozván e kérdésnek nagy közgazdasági fontosságát. Az előjáróság lelkesedéssel tette az ügyet a magáévá és bizottsággá alakult arra nézve, hogy a további teendők érdekében a kereskedelmi és iparkamara a főispánnál, a polgármesternél stb. eljárjon s megalakítsa az arra hivatott tényezőkkel a kiállítási nagy bizottságot. Ezek után még apróbb ügyeket intéztek el.

A földesur gyilkosa.

(Az erdőőr beszámolója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Megírtuk néhány hónap alatt, hogy a *Lippa* közelében levő *Vizma* községben *Pizmás Dénes* erdőőr orozva lelötte *Schäffer* Albin földbirtokost.

Schäffer Albint, június hó 15-én este fél 9 órakor, midőn *Gaul* János nevű béresgazdájának lakásán vacsorázni kezdett, a zárt ablakon keresztül löfegyverrel valaki meglötte, minek következtében nevezett néhány pillanat múlva meghalt.

A csendőrök a nyomozást megindították és ennek alapján gyanuba fogták terheltet, a ki az elhaltak erdőre volt. A gyanuokok szerint csakis a vádlott ölhetette meg *Schäffer* Albint és pedig azért, mert gazdája őt megfenyegette, hogy a mennyiben jobban nem vigyáz, a károk felét béréből le fogja vonni. — Erre a vádlott dühbe jött s azt adta válaszul:

— Az atya uristen fogja a kárt megtéríteni, nem én!

— Alighogy vádlott kiment az udvarból, lövés dördült el az ablakon keresztül és a szerencsétlen *Schäffer* Albin holtan rogyott le székről. Megerősíti ezt a feltévést még az is,

hogy ha idegen lett volna a tettes, akkor az udvarban lévő négy kutya bizonyára megtámadta volna, de terhelt az ebeket ismervén, reá azok nem ugattak.

A vádlott úgy a csendőrök, mint a vizsgálóbíró előtt tagadta tettét. Védelmére azt adta elő, hogy ő *Schäffer*nél három évig volt szolgálatban s vele ezen idő alatt semmiféle baja, sem összeszólalkozása nem volt. A kérdéses napon este jelentést tett gazdájának az uradalomban történekről és eltávozott a majorból. Hallott ugyan néhány perc múlva egy lövést eldördülni, de ő annak semmi jelentőséget nem tulajdonított s nyugodtan tovább folytatta útját hazafelé. Csak reggel hallott a gyilkosságról akkor, mikor őt a csendőrök letartóztatták.

A temesvári esküdtszék tegnap hozott ítéletet a földbirtokos gyilkosa fölött.

Elnök elsőnek a vádlottat haligatta ki, a ki ezuttal is tagadta, hogy a gyilkosságot ő követte el.

A vádlott tagadásával szemben azonban *Gaul* János és *Gaul* Jánosné nagyon is terhelőleg vallottak. Vallomásukat megerősítették *Pizmás Pável* és *Csokaj Pável*, kik azt igazolják, hogy a vádlott az elhaltal kérdéses időben összeveszett és hogy a kutyák az udvarban az ismeretleneket megugatják, míg az ösmerősöket nem. Mikor a lövés eldördült, a közelben fegyver senkinél sem volt, csakis a vádlottnál.

Weinberger Dávid korcsmáros azt állítja, hogy vádlott a korcsmájának rendes látogatója volt; a kritikus napon nem volt nála, pedig akkor román ünnep volt. Vádlottnak gazdájához való viszonyáról bővebb felvilágosítást nem tud adni.

Czárán Tanaszie és *Józsa* Lőrinc tanuk azt vallják, hogy vádlott egy alkalommal azt mondotta, hogy ha gazdája a kárösszeget a béréből levonja, — le fogja őt löni; sőt *Józsa* Lőrinc tanu azt is tudja, hogy vádlott mások előtt is így nyilatkozott volna.

Az esküdtszék szándékos, de előre meg nem fontolt emberölés büntetében a vádlottat vétkesnek mondta ki.

A törvényszék a vádlottat hét évi fegyházra ítélte.

— Terka, — kiáltotta, — gyer ide.

A leány ijedtében majd elejtette a tejedényt.

— Jaj, de ráijesztett, urfi! — mondta Terka és a doktor észre sem vette, hogy nem nagyságos urnak nevezte.

Megfogta a Terka kezét és lángoló tekintetével a leány harmatos arcába mélyedt. De egy szó sem tudott szólni. Szokatlan felindulás fojtogatta a torkát és a leány remegése megindította.

— Hány éves vagy? — kérdezte egyszerűen.

— Nem tudom. — motyogta Terka.

— Hány éves vagy, azt kérdem.

— Aratáskor multam tizenöt, — bocsásson urfi...

Deutsch doktor eleresztette a leány kezét, a leány elfutott a kastély konyhája felé, ő pedig vérpiros arccal nézett utána. Felment a toronyba és az ágyra vetette magát. Persze nem tudott elaludni és a mindenféle gondolatok méhkasként zsongtak a fejében. Eszébe jutott egy *Griffon* nevű barátja, akivel *Belgiumban* ismerkedett meg. *Griffon* gépészmérnök volt és egy francia nábobnak a fia: és mint kézzubonyos munkás dolgozott egy belga gyárban. *Griffont* imádta a doktor. Ha valamit tett, mindig az jutott eszébe, hogy *Griffon* vajjon hasonlóképpen cselekedett volna-e?

— *Griffon* elvonná *Terkát*, — gondolta és nagyon meleg lett a feje. — Bolond-

ság! kiáltotta hangosan és az öreg gazdasszony belépett.

Csak délig aludt. Az augusztusi meleg fölébresztette. A sötét szobában valahol egy légy zugott. A légy bolondos, helytelen gondolatokat dongott a fülébe, amilyen gondolatok máskor eszébe sem jutottak volna. Például azt gondolta, hogy az öreg gazdasszonyt elküldi és *Terkát* veszi helyébe gazdasszonynak. *Terka* akkor mindig a közelében lesz.

Hogy a gondolatait elűzze, könyvet vett le a polcra és a félig fölnyitott zsalugáter mellett olvasni kezdett. A véletlen úgy akarta, hogy éppen *Bebel Ferdinánd* Frigyes művét, amely a nő viszonyát a szocializmusban tárgyalja, vegye kezébe. *Bebel* Frigyes igazabb tisztelője a nőknek a földkerekség eddig élt valamennyi gavallérjánál. Nem csoda tehát, ha a lelkes ifju *Deutsch* elszégyelte magát iménti gondolataiért. „Szeretném akartam tenni szegény ártatlan leányt, gyalázat. Feleségemmé teszem, ez illik multamhoz és jellememhez. Legalább megtudják az itteniek, hogy ki vagyok én, az öreg *Deutsch* Mór fia”. Ezt gondolta és erre nagyon büszke lett.

Az inasával elhívatta *Terka* apját, amint alkonyodni kezdett.

Terka apja talpig fehérben dicsérte az urat. Aféle ágról szakadt zsellér-ember volt. Se öreg, se fiatal, se jó-, se rossz lelkű, — a milyen a szegény zsellér-ember: egyszer imádkozik, máskor káromkodik. Szorongott benne a kérdés, ugyan mit akar vele az uraság? A doktor leültette a *Terka* apját.

— Van kendnek egy lánya?

— Van.

— Feleségül szeretném venni.

A zsellér elvörösödött.

— Ejnye, nagyságos ur, de megszegyenit.

Deutsch doktor felugrott és az ember vállára tette a kezét.

— Értse meg, *Kapor Mihály*, törvényes feleségnek akarom a lányát!

— Nem értem...

— A jegyző előtt, pap előtt megesküszöm vele.

— Nem értem...

— Menjen haza kend, küldje el a feleségét.

Az asszony jött lóhalálban. Amint meglátta *Deutsch* doktort, letérdelt előtte és a kezét csókolgatta.

— Egyetlen gyermekünk, nagyságos ur, hagyja meg nekünk *Terkát*.

A doktor ideges lett és szerette volna, ha már tul van az egész dolgon. Annyit mondott tehát:

— Holnap délelőtt öltöztesse fel a leányát a legszébb ruhájába és aztán vigye a notáriushoz. Ott leszek én is. Megesküszünk, aztán majd megértik a dolgot. Most pedig menjen haza, jó asszony.

Az asszony sirva futott haza. *Deutsch* doktor pedig befogatott és a lovaskapitányhoz kocsizott. Roppant könnyűnek, szinte boldognak érezte magát. Hosszan és mélyen lélezett a mezők levegőjéből.

Az aradi Kossuth-ünnep.

(A felvonulás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Kossuth Lajos születésének száz éves évfordulója alkalmából rendezendő ünnepélyek előkészítésére kiküldött albizottság a mai napon tartott ülésében megállapította azon sorrendet, melyben a jelentkezett egyesületek és testületek a 19. évi tartandó ünnepély alkalmából felvonulni fognak.

A menet élén a zene után azon egyesületek és asztaltársaságok lesznek elhelyezve, amelyek zászlóval vonulnak ki. Ezek után következik Aradváros törvényhatósága, utána az Aradon székelő többi hivatalok és testületek. A megállapított sorrend a következő:

I. Egyesületek:

1. 1848—49-iki honvéd-egylet.
2. Felső kereskedelmi iskola.
3. Tanító-képezde.
4. Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési-egylet.
5. Aradi csizmakészítő ipartársulat.
6. Első aradi önkéntes tűzoltókar.
7. Iparosok betegsegélyző és temetkezési egyesülete.
8. Bur-asztaltársaság.
9. Polgári betegsegélyző egylet.
10. Waggongyár.
11. Filler asztaltársaság.
12. Aradi pincér-egylet.
13. Magyar nyelvterjesztő betegsegélyző- és temetkezési-egylet.
14. Első aradi betegsegélyző- és temetkezési-egylet.
15. Aradi Kereskedők köre.
16. Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete.
17. Hivatalosok betegsegélyző-egylete.
18. Aradi dalegyesület.

II. Hivatalok és testületek:

1. Arad szab. kir. város törvényhatósága.
2. Aradvármegye törvényhatósága.
3. Királyi törvényszék.
4. Királyi ügyészség.
5. Királyi járásbíró.
6. Királyi pénzügyigazgatóság.
7. Magyar királyi államvasutak üzemeltetése.
8. Folyam-mérnökség.
9. Klutur-mérnökség.
10. Királyi tanfelügyelőség.

— Griffon is így tett volna, — mormogta magában és végtelen megeledést érzett.

Szentgály csóválta a fejét, mikor Deutsch doktor előadta neki a történeteket és tanúzásra kérte esküvőjére.

Szentgályné, egy életvidor, barna kis asszony oly édesen kacagott, mintha a világon mulatságosabb dolgot még nem hallott volna.

— Pompás tréfái vannak doktorlemben, — mondta Szentgályné.

Deutsch, a fiatal, elvörösödött:

— Asszonyom, nem tréfálok ilyen komoly dolgokban.

Szentgályné, (az apja kamarás volt, a familiája hatszáz ezteendő, mindig lenézte szíve mélyén Deutsch doktort), kegyetlenül nevetett.

— Hisz éppen az a mulatságos, hogy a vármegye minden kisasszonya halálra lesz sebezve.

A lovaskapitány vacsora után félrehívta a doktort, a kertbe sétálni, ott megkérdezte tőle:

— Tulajdonképpen milyen doktor vagy te?

— Doktor juris és doktor medicine.

— Én nem vagyok semmiféle doktor, — felelt rejtelmesen a lovaskapitány, de azért ott leszek holnap. (Két markos inasommal, meg egy csomó szíjjal, tette közzé gondolatban.)

Ezzel is váltak el. Deutsch doktort hazavitte a kis kocsi, Szentgályné pedig egész éjszaka még álmában is kacagotts ítegette az urát.

— Te, Gyuri, ha elrontod ezt a tréfát, elvállalok téled és férjhez megyek Deutsch doktorhoz.

11. Magyar királyi posta és távirada.
12. Aradi ügyvédi kamara.
13. Aradi kereskedelmi és iparkamara.
14. Aradi kereskedelmi testület.
15. Aradi ipartestület.
16. Aradi „Lloyd” társulat.
17. Aradvidéki tanító-egylet és óvónők.
18. Országos nemzeti szövetség.
19. Első Kossuth asztaltársaság és „Székely” Otthon.

A városháza előtt, valamint a Szabadságtéren rendezők lesznek, akik az elhelyezést eszközölni fogják.

A bizottság felkéri azon egyesületeket, a melyek Aradváros törvényhatósága előtt lesznek elhelyezve, hogy egy rudon lévő táblácskát készíttessenek, amelyen a fentebb megállapított szám legyen jelezve, hogy az elhelyezés könnyebben eszközölhető legyen.

A Szabadságtérről a József főherceg-ut 9. számú házhoz a felvonulás ugyanezen sorrendben fog történni.

Méregkeverő feleség.

(Arzenikum a lekváros rétesben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Erdekes bűnügygel foglalkozik most az aradi törvényszék. A büneset egy aradmegyei községben, Nagy-Kamaráson játszódott le és a szereplői Borzák János nagykamarási földmives a felesége és két fia.

Borzák nemrégén még özvegy ember volt. Két fiu maradt vele, az egyik 13, a másik 14 éves. Az özvegy aztán másodszor is megnősült. Házához vett egy fiatal nőt, aki eleinte igen jó bánásmódban részesítette a két mostoha fiut. Később azonban durván kezdett velök hánni s a miatt napirenden volt a házban a perpatvar.

A napokban Borzák János bejött Aradra és az aradi ügyészségnél feljelentette a feleségét. Az volt a vádjá, hogy a felesége egy déli ebéd alkalmával mérget kevert a lekváros rétesbe, és így adta föl az asztalra. A férj szerint az volt a szándéka az asszonynak, hogy őt és fiát elpusztítsa. A följelentés folytán az ügyész lefoglalta a réteseket, s felküldte Felletár Emil országos bírósági vegyészhez, aki konstata, hogy a rétesben annyi arzenikum van, mely elegendő lett volna, hogy őt embert is másvilágra

A lovaskapitány nem szólt, ám komolyabb volt, mint valaha.

Mikor másnap magas amaricainjén átment a kastélyba, megnyugvással tapasztalta, hogy az esküvői előkészületeknek semmi nyoma.

Deutsch doktor a tornyában ült és mérgeesen járt fel-alá. Mikor a lovasat meglátta, előbb kacagott, aztán káromkodott.

— Elszökött a menyasszony. Ejjel, hajnalban eltűnt az anyja mellől, aki úgy vigyázott rá, mint a szemére. Bucsulevelet is írt. Olvasd, itt van.

A lovaskapitány egy pirosfoszlányról a következő otromba, verébfej nagyságu betűkkel írott szavakat olvasta le:

— Kedves szüleim csuffá tettek tehát a faluban nem maradhatok világ gunyára, a városba megyek szolgálatot keresni. Csókolja és tiszteli Kapor Terka.

A kapitány felsóhajtott:

— Szegény kis leány. egész életében száműzve lesz a szülőfalujából magának szégyeléből.

Deutsch doktor káromkodott:

— Becsületszavamra mondom, hogy el akartam venni a libát. Most már megyek én is innen. Valahol csak lelek a világban egy szegény leányt, aki nem szökik meg a gazdag fiatal ember mellől.

A lovaskapitány, sok év mult el azóta, még mindig azon csudálkozik, hogy Deutsch doktor ma sem kapott feleséget.

küldjön. Az ügyészség erre gyilkosság büntetének kísérlete miatt megindította a vizsgálatot az asszony ellen, akit le is tartóztatták s vizsgálati fogságba helyeztek.

A vizsgálat folyamán kiakarták hallgatni a férjet, Borzákot és két fiát is, de mind a hárman megtagadták a vallomást, azon jognál fogva, melyet a törvény nekik biztosított.

Alig ült az asszony néhány napig, megjelent az ügyészségnél a férje és panaszkodva kérte, hogy adják vissza az asszonyt, mert a ház vezető nélkül maradt.

Mint hogy az asszony tagadja, hogy mérget kevert az ételbe, sőt azt mondja, hogy a férj tette, hogy aztán őt a házból kiüldözhesse, az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró ma szabadlábra helyezte Borzákknét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Kölcsey-egyesület választmánya szept. 17-én este hat órakor az egyesület városi bérházi helyiségében (ereklémuzeum mellett) ülést tart. Az ülés tárgya a Kossuth ünnepélyen való részvétel megbeszélése. Az ülésre a választmány t. tagjait ezuton hívja meg az elnök.

(*) Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület e hó 17-én délután öt órakor az egyesület üléstermében (Szabadságtér 11. sz. I. em.) választmányi ülést tart, melynek egyetlen tárgya a Kossuth ünnepélyen való részvétel.

Leleplezések egy miniszteriumból.

(Mándy Lajos nyugdíjban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Mándy Lajos kereskedelmi miniszteri tanácsosnak nyugdíjazására vonatkozó legfelső elhatározás ma érkezett a minisztériumba. A király Mándynak sok évi szolgálataiért legfelsőbb elismerését nyilváníttja.

Evve! a tudósítással ellentétes hatást kelt az a tudósítás, melyet ma a kereskedelmi minisztérium belső viszonyairól vettünk. Ez a tudósítás így szól:

Harci surlódás a mennyi a kereskedelmi miniszteriumban van, nincs talán még a központi vásárcsarnokban sem. Apró emberkék törnek a nagyok ellen; a pletyka ott aktaszám-ba megy. Féltékenység, rugaszkodás, megalázkodás, bujkáló intrika tanyázik a lánchid melletti épületben. Az elnöki osztályban aktákat őriznek egy-egy főhivatalnokról, akinek az előléptetése túl gyors volt. Az akták létezéséről tud mindenki, fecsegnek róla, csak a tartalmát nem ismerik. Az igaz, hogy ez a miniszterium ad a hivatalon kívül is még pedig nagyobb rendű „osztalékokat”.

A klerikálisok ma megjelent lapja, a melyet bizonyosan az intrikusok egyik csoportja sugalmazott, szenzációs leleplezést ad a Mándy nyugalmazásáról, Sztérényiről, Gyórfyiról.

Hegedüs Sándor minisztersége alatt a kereskedelmi miniszteriumban két tanácsos küzdött a hegemoniáért: Mándy Lajos és Sztérény József. A gyenge miniszter teljesen Sztérény befolyása alá került, még inkább, mint elődje, Dániel Ernő, akit pedig Wlassics miniszter erre annak idején éles hangon figyelmeztetett.

Mikor Csörgő címzetes államtitkár a szolgálatból kilépett, Hegedüs állítólag Sztérényit akarta az államtitkár mellett egy-két szakosztályra nézve a felügyeleti joggal megbízni, sőt az államtitkári címet is kiakarta részére eszközölni. Erre vonatkozólag javaslata azonban, mint mondják, s amint annak idején több lap közölte is, a minisztertanácsban megbukott.

Tény az, hogy a minisztersége végén Hegedüs ezzel az ugynevezett titkári hatáskörrel

nem Szerényit, hanem Mándy Lajos miniszteri tanácsost bizta meg. Csak hogy Mándy nem vasuti ügyosztály élén állott, hanem alája 3 szakosztály és ezeknek 14 ügyosztálya tartozott: az I., II., III., V. B. V. C. Mándy Hegedüsnek köszönheti, azt, hogy Nagy Ferenc államtitkárral szemben nem szubordinált, hanem koordinált hatáskört nyert és pedig csaknem a miniszterium ügykörének felére. Mindenesetre legfontosabb ügyeire nézve. Az említett 6 szakosztályba a következő ügyek tartoznak: az összes állami és törvényhatósági közutak, az államépítészeti hivatalok, a középítkezések, a hidak, a szerkezeti osztály, a vasuti nemzetközi ügyek, a vasuti és hajózási főfelügyelőség és végül a vasuti és hajózási tarifák. Ő volt a budapesti közuti vasutak, a vasuti posta-távírda és hajótiszti tanfolyamok miniszteri biztosa stb.

(A címzetes államtitkár.)

Hegedüs minisztersége alkonyán kibocsátott rendeletét, melyben Mándynak a hivatalnoki szóhasználat szerint az államtitkári hatáskört megadta, a miniszterium nagy része azzal az indokolással fogadta, hogy „Ez is csak Nagy Ferenc mellett volt lehetséges.” Sőt már abban az időben voltak régi, tapasztalt hivatalnokok, akik nyíltan annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy önértékes államtitkár nem fogja engedni, hogy a tárca legfontosabb ügyei ne ő alá, hanem egy miniszteri tanácsos alá tartozzanak.

Horánszky Nándor rövid minisztersége alatt Mándy csillaga még jobban felragyogni látszott. Akkortájt tiszteletére minden hónapban vacsorát rendeztek alárendeltjei, hogy ezzel népszerűsége biztosítsák, ő pedig Horánszkyt rövid minisztersége alatt teljesen izolálta az alája tartozó osztályok vezetőitől, kiket nem engedett Horánszky elé, hanem ugyiszólván mindent ő maga referált.

(Wickenburg Mándy ellen)

Mikor Láng Lajos miniszter lett, Mándy súlyos beteg volt hosszabb ideig, majd felépülvén, ismét elakarta foglalni állását. Ekkor azonban nagy csalódás várt rá. Bekövetkezett az az összeütközés, melyet egyesek, mint fentebb mentük, előre láttak. Wickenburg gróf államtitkár nem akart vállalkozni olyan szerepre, hogy Mándy mellett szerepeljen és a legfontosabb ügyeket ne ő revideálja.

Mándy, aki mint vasuti szakosztályi főnök, magát azzal vélte nélkülözhetlenné tenni, hogy osztálya tagjairól lépten-nyomon kicsinylőleg beszélt, azt hitte, ha élére állítja a dolgot, kikerülheti a szerinte capitis diminutio-t. Amint azonban tudjuk, Láng miniszter az ő feltételeit nem fogadta el, sőt hosszú szabadságra küldte, amely immár röviden a nyugdíjazással fog végezni.

Mándyban tényleg sokat veszít a miniszterium. Ő utolsója a 80-as évek híres triászának (Szabó, Vörös, Mándy), ki nemcsak gyakorlati szakember, hanem kiváló elméleti képzettséggel is bír, melyre való tekintettel addig, míg miniszteri tanácsossá kinevezték, ő töltötte be a vasuti tisztképző tanfolyamon a vasuti-jog nagyfentosságú tanszékét. Ő készítette a vicinális törvénytervezetet, melylyel azonban nem volt szerencsés, mert abból még csak törvényjavaslat sem lett, sőt mondhatni, amely lekerült a napirendről. Erdemeit ő Felsőge is méltatta a Lipót-rend középkeresztjével.

Most, hogy távozik, a miniszteriumban arról is suttognak, hogy Mándy „saját kérelmére” történi nyugdíjazása háttérében még a közuti vasut ügye is lappang. Egyesek tudni vélik, hogy megfelelő állást biztosított magának, a melynek jövedelme megközelíti eddig élvezett illetményeit. Mándy Lajosnak tudniillik annyi

jövedelme volt, mint miniszterének és csaknem annyi, vagy talán több is, mint Szerényinek.

(Szerényi megy.)

Szerényi József a maga ellen kért feyelmi ügyből előreláthatólag tisztán fog kikerülni, legalább a miniszteriumba általában az a felfogás uralkodik, hogy a Györfy-féle vádak tekintetében Szerényi comme il faut jár el:

Más kérdés az, vajjon ennek dacára Szerényi maradhat-e mégis hivatalában? Ez igen nagy kérdés, melynek reá nézve eshetőleges kedvezőtlen eldöntésénél jelentékeny szerepet játszanak Szerényinek olyan dolgai, amelyek forma szerint nem kifogásolhatók, de amelyekre nézve csak oly gyöngé és teljesen az ő befolyása alá került miniszter, mint *Dániel és Hegedüs*, hatalmazhatta őt fel. Ide tartoznak azok a mellékjövendelmek, melyeket Szerényi magának csinált. Így, eltekintve a „Mintalapok” ügyétől, melyet Nesi Pál orsz. képviselő a képviselőházban felhozott, Szerényi és társai részesülnek az iparoktatási beruházási hitelből bizonyos százalék arányában; persze, hogy ez a hitel, ha mindjárt póthitel utján, 200.000 koronáról igen rövid idő alatt 800.000 koronára felszokott. Ő volt állítólag az, aki a munkástanácsot szervezte s tőle függne, hogy hányszor hívja ülésre e tanácsot, mely után díj jár. Viszont az is tény, hogy Szerényinek több mellékjövendelmét időközben beszüntették. Így a kereskedelmi szakoktatási főigazgatói, a „Közgazdasági Értesítő” című lap szerkesztéséért szedett illetményeit. — Egy lap szerkesztését pedig átadta a fiának. A kereskedelmi miniszteriumban ezeket a dolgokat jól tudják és ezért nem tartják valószínűnek, hogy Szerényi maradhasson, sőt miután Szerényi vagyoniilag — mondják — jól áll, amennyiben háza, illetőleg értékes villája van, ezért rá esetleges nyugdíjaztatása valami elviselhetetlen csapást nem mérne, ami mellett egyesek ő róla is tudni vélik, hogy ő is gondoskodott magának megfelelő állásról.

Igy pletykáz a klerikális ujság.

Hogy mi igaz mindezekből, az ki fog tűnni a „hivatalos cáfolatokból”, melyek egy-két napon belül okvetlenül megjelennek a „Bud. Tud.”-ban

Az aradi gyermekrontó.

(A tárgyalás kitűzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Mint ismeretes, Hallósy László, a gyermeklányok megrontója, védőügyvédje, Nagy Sándor dr. utján kérvényt adott be Kugler István kir. ítélőtáblai bírónak, kérve, hogy ügyét ne a szabadságra menő Ornstein Arpad albiró tárgyalja szabadságidejének letelte után, hanem Révay Kálmán albiró. Egyben ügyének soron kívüli elintézéséért folyamodott.

Indokolásul felhossa, hogy Hallósyt a polgármester felfüggesztette segédtisztai állásától, s így fizetése egy harmadára szállott le. Erre való tekintettel igen fontos reá nézve, hogy ügye sürgősen dőljön el.

A kérvényt Kugler István táblai bíró még a mai napon elintézte és annak helyt is adott. Ennek következtében Révay Kálmán albiró ma délután átvette az ügyiratot s Radó Károly dr. ügyészégi megbízott indítványára a tárgyalás határnapját is kitűzte.

Az ügy, melyhez fogható kényes tárgyat alig tárgyalt még az aradi járásbíró, szeptember hó 25-én délután három órakor kerül sorra. Ez alkalommal kihallgatják mindazokat a

tanukat is, kik a rendőrség előtt már vallomást tettek.

Az ügyészi megbízott arra nézve is adott be kérelmet, hogy a vádlott vétessék *orvosi megfigyelés* alá. Révay albiró ez iránti intézkedését az ügy további tartamára tartotta fenn.

A tárgyalás, melynek eredményét érthető érdeklődéssel várja mindenki, az ügy természetére való tekintettel zárt lesz.

Atzél Péter ezüstjei.

(Árverés a sálogházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Aradmegye néhai főispánjának, Atzél Péternek ingói és ingatlanai sorra idegen kézbe vándorolnak. Az elhunyt öreg ur hitelezői megtámadták a hagyatékot s így dobra kerül minden. A Szent László király-utcai házak és telkek s a hegyaljai szőlők nagyobbreszt már új tulajdonos kezében vannak.

Ennek a vagyon feloszlásnak ma is játszódott le egy felvonása. Ma kerültek dobra Atzél Péter régi, értékes ezüstneműi, melyeket még az Atzél-család régi tagjai szereztek be s így azokat a tényleges értéken felül az is becsessé tette, hogy mint egy régi magyar család ereklyéi, vitettek szét a szélrózsa minden irányában.

A ma délelőtti árverésen volt is egy *Aczél Gyula* nevű budapesti ékszerész, aki azonban csak azóta névrokona Atzél Péternek, mióta a belügyminiszter ezt megengedte. Azt mondták, akik jelen voltak az árverésen, hogy ez az ékszerész az Aczél névhez az Atzél-cimert is meg akarja szerezni. Mert az Atzél-család cimere ott büszkélkedett az ó-divatú, antik ezüstökön.

Az ezüstök az aradi ipar- és népbank zálogosztályában voltak eddig s hitelező volt rá a bank és a városi zenede. Az ipar és népbank 995 koronát, a zenede pedig 2000 koronát követelt.

Györfi Arnold bírósági végrehajtó vezette az árverést. 2600 korona volt a becsértéke az az összes értéktárgyaknak s befolyt 1939 korona. Volt a tárgyak közt sok olyan, mely nagy ritkasága miatt képviselt értéket. A legeredetibb és legfeltűnőbb tárgy volt egy korall gyöngyökből összeállított *Mária-szobor*, mely oltáron nyugodott. Ennek becsértéke 300 korona volt s a mai értéken 250 koronáért megvette *Tagányi István*, *Szapáry Béláné* szül. *Atzél Gabriella*, az elhunyt Atzél Péter nővérének megbízásából. Ugyanak *Tagányi István* szerzett meg két ezüst tálcát, két gyertyatartót, két karos gyertyatartót. Mindezek régi, antik ezüsttárgyak, melyeket a család akart megszerezni.

A kikiáltó két teáskannát tett az árverési asztalra. Eleinte nem igen volt kereslet, de mikor *Blaskovich* Erneszt közelebről megnézte, azt látta, hogy *Thököly* korabeli edények, melyeken a „*Thököly Sabbas*” név volt bevésvé, mindjárt többet ígért. Az árverésen jelen volt két budapesti ékszer-antikvárius *Aczél Gyula* és *Kölbe Ede* is. Ezek egyike szintén észrevette a Thököly-emlékeket, mire *Blaskovich*csal versenyt verték fel az árakat. Végre mégis *Blaskovich* lett a két ezüst edény. A sok furcsa alaku ezüst között feltűnt egy aranyfial bevont ezüst szervisz, melyet *Priegl István* dr. vett meg 200 koronáért. Ez volt talán még a legértékesebb az összes holmi között. A vásárlók között volt még *Ottenberg Tivadar* is.

A befolyt összegből az ipar- és népbank követelése teljesen fedezve van. A zenedéé csak részben.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár klub választmánya f. hó 17-én, szerdán este fél kilenc órakor ülést tart a Japán-kávéházban, melyre a tagokat meghívja. Az elnökség.

+ A Meteor kerékpár-klub tagjai felkértnek, hogy a klubhelyiségben e hó 18-án csütörtökön, minél számosabban jelenjenek meg, a tagsági verseny megbeszélése céljából. A verseny bizottság.

Üsd vissza!

(Ítélet Tóth Béla ügyében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 16.

Harmadéve történt, hogy egy fővárosi tanító bottal megfenyített egy iskolásfiút. Tóth Béla ebből az alkalomból Üsd vissza fölírással egy cikket írt, mely a tanítóság körében a cimben is megnyilatkozó tendenciájánál fogva nagy megütközést keltett.

A zuglói tanítótétel el is határozta, hogy egy gyűlésen szóvá fogja tenni a sérelmet s megbizta Tóth Kálmán tanítót, hogy szerkesztesse meg az erre vonatkozó indítványt.

Tóth Kálmán békés uton akarta elintézni az ügyet, fölkereste Tóth Bélát a lakásán s meg akarta győzni, hogy a bot nélkülözhetetlen eszköze az iskolai fegyelemnek. Tóth Béla szívesen fogadta a tanítót, s beszélgetés közben elmondta Tóth Kálmánnak, hogy egy alkalommal ő is kénytelen volt bottal megfenyíteni egy neveletlen fiút, aki gyalázó szóval illette őt.

Pár nappal azután Ember János segédtanfelügyelő egy nyilatkozatában hivatkozott arra, hogy maga Tóth Béla is, mint kóbor ebeket, úgy eltárgált egyszer néhány neveletlen csemetét. Erre a nyilatkozatra Tóth Béla egy másik cikkel felelt, melyben azt írta, hogy vendége kiszolgáltatta őt az ellenségnek. Ilyet — ugymond — még az ellentáborba furakodott kém sem tesz, mikor vezérének referál.

Tóth Kálmán e kitételért rágalmazás és becsületsértés miatt sajtópörrt indított Tóth Béla ellen, ámde az esküdtbíróság fölmentő ítéletet hozott.

A főmagánvádló részéről benyújtott semmisségi panaszt a kir. Kuria Tarnai János bíró előadása alapján, Szerényi koronaügyész-helyettes indítványára ma elutasította.

HIREK.

Vasuti összeütközés Uj-Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Az uj-aradi pályaudvaron az elmúlt este összeütközés történt. Egy tehervonat ütközött össze a vágányon veszteglő kocsikkal, s utóbbiak felfordulva, jelentékenyen összezúzódtak.

A teherkocsikat berakodás céljából vasuti munkások a raktárhoz tolták, s a berakás megtörténte után a raktár-épület előtti vágányon hagyták. Ugyan e napon este nyolc órakor Temesvár felől tehervonat érkezett Uj-Aradra s a robogó vonat rázkódtatásától a raktár előtt álló kocsik megindultak. A sinek ugyanis azon a helyen lejtősen áltanak, s így történhetett, hogy a két kocsi önmagától megindult.

A kocsik a vágányoknak mindinkább keskenyedő keresztézése felé vették útjukat, s a nem éppen kellő óvatossággal berobogó tehervonat összeütközött a mozgásban lévő kocsikkal.

Az összeütközés következtében két kocsi kisiklott a vágányról és felfordult. A tehervonat mozdonyának pedig eltört a kéménye. A feldült kocsik súlyosan összezúzódtak, ami te-

meses kárt jelent. A vonatot kísérő személyzetből senkinek baja nem esett.

Aradról segédmozdony ment a helyszínre, mely hat órai késéssel hozta be az aradi állomásra a tehervonatot.

Száz forint — husz fillérért.

— Lopás a talpasi hadgyakorlatok alatt. —

Arad, szeptember 16.

Talpason, az ott lefolyt honvédségi hadgyakorlatok alatt megloptak egy markotányosné. A tolvaj egy jó családból származó fiú volt, a ki a lopott pénztárcát eladta 20 fillérért. Utólag kiderült, hogy az erszényben egy darab százás bankjegy volt s most a szerencsés vevőt kutatják.

Az eredeti lopási ügy története különben a következő:

A budapesti 1. honvédgyalogezred legénységével ment a most lefolyt nagygyakorlatra egy nagyváradi szegény asszony, mint markotányosnő. Pálinkát és élelmi cikkeket hordozott a katonák után és szorgalmasan kurgatta össze a megtakarított garasokat. Nagy fáradságainak meg volt a kellő gyümölose, a gyakorlatok utolsó napjain, a mult héten már több volt összetakarítva 100 forintonál, kis erszényében, melyet a zsebében őrizgetett.

Ugy látszik, megneszelte egy élelmes fickó, hogy az asszonynak pénze van, mert elhatározta, hogy elloppja tőle a pénzét. Az aradmegyei Talpas községben volt mult héten a budapesti ezred. Elvonultak a faluból s pár órai menetelés után pihenőt tartottak. A pihenők alatti időt használják fel a bakák, hogy ellássák magukat egy kis utraválóval. Ilyenkor van aztán a markotányosoknak legnagyobb forgalmuk. Így volt ez akkor is, a markotányosnőt megrohanták a megéhezett, szomjas katonák s vásároltak tőle egyet-mást. A nagy sürgés-forgásban egy ott ólalkodott fiatal vizároló suhanc kilopta az asszony zsebéből a tárcát.

A továbbindulásakor vette észre a szegény markotányos asszony, hogy keservesen gyűjtött vagyonkájától megfosztották. Rögtön tisztában volt, hogy a körülötte sürgölődött vízholdó fiú lopta meg. Kereste mindenfelé a suhancot, de ez óvatosan kerülte a nagy tömegben a markotányosnőt.

Szombaton Nagyváradra értek a budapesti honvédek. A kifosztott nő itt megcsipte tolvaját. Atadta egy rendőrnek, ki fölkereste a fickót a rendőrségre.

A bűnügyi osztályon az asszonyt és a fiút kihallgatták. A megrabolt asszony előadta panaszát. A tárcában, melyet tőle elloptak 1 százás, 1 tizes bankjegy és három darab ötkoronás, összesen 117 frt 50 kr. volt. A tolvajnak csak a fölkeresért csavargó fiút tartja. A 14 éves fiú bevallotta, hogy ő követte el a lopást. A tárcából kivett egy tizforintost és 3 ötkoronást, az erszényt pedig eladta egy honvédnek még ott Talpason 20 fillérért.

Megállapította a nagyváradi rendőrség, hogy az erszényben tényleg benne volt a százás bankó s így az a baka, ki az erszényt megvette, 100 forinthez jutott véletlenül. A budapesti honvédek vasárnap már elutaztak Nagyváradról s így a szegény asszony százás bankója vajmi bajosan fog megkerülni.

— Személyi hír. Farkas József makói polgármester holnap, szerdán érkezik Aradra látogatást teendő az aradi polgármesternél.

— A sasvári királygyakorlatok. Sasvárról sürgönyzik: A király Frigyes Vilmos trónörökösrel, Rajner főherceggel és a teljes kísérettel, továbbá báró Beck tábornagy a hadgya-

korlatok fővezetőségével és a többi vendégek a kik nincsenek döntőnkül beosztva, ma reggel hat órakor vonaton Szenic felé mentek, utközben Királymajor és Szenic között nyílt pályán leszálltak és a már hajnalban kiszállott lovakra ültek. Könnyű ügetésben északi irányban a 270 m. magas Hlavinhora magasra lovagoltak, a mely uralkodik a környék felett és így lehetővé teszi a két fél mozdulatának alapos szemlélését. Dél előtt tíz óra felé lefújtak. A kocsiban, a melylyel ő Felsége a pályaudvarra hajtattott, a német trónörökös királyunk jobbján ült.

— Aradváros koszoruja. A fővárosi Kossuth-mauzóleum alapkövetélehez Budapest meghívta az összes törvényhatóságokat. Aradvárosát e kegyeletes aktuson Simay István törvényhatósági bizottsági tag fogja képviselni. Ő teszi le az alapköre Arad koszoruját, melyet ma este alkalma volt a közönségnek látni Keller Gyula műkertész kirakatában. A pompás, pálmából és babérből font koszorut a város piros-kék színét viselő szalag díszíti ezzel a felírással: Aradváros közönsége — Kossuth Lajos emlékének 1802.—1902.

— A hevesi főispán Aradon. Kállay Zoltán, Hevesmegye főispánja, ma Aradon időzött. Kállayt, ki a szárazéri ármentesítő társaság elnöke és miniszteri biztosa, a szárazéri ügyek hozták ide az ármentesítő-bizottság több tagjával együtt.

— Gromon — megy. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Politikai körökben híre jár, hogy Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkár megválk állásától s helyét Bolgár Ferenc országgyűlési képviselő foglalja el.

— A megye legtöbb adót fizetői. Dálnoki-Nagy Lajos alispán a következő hirdetést teszi közzé:

Végzés. A legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításához szükséges adókimutatások az adóhivataloktól beérkezvén, azok az 1886. XXI. tcikk 25 §-ában foglalt rendelkezések alapján Aradvármegye alispáni hivatalánál Boros Iván tb. főjegyző irodahelyiségében f. é. szeptember hó 16-ától 23-áig bezárólag közszemlére tételnek a végből, hogy az érdekeltek azokat megtekinthessék, s netaláni felszólamlásukat megtehessek.

— Előléptetett tanár. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Stauber József aradi kir. főgymnasiunai rendes tanárt a nagyváradi állami főreáliskolához nevezte ki, — illetve helyezte át — és ezen intézet igazgatói teendőinek ellátásával is megbizta. A miniszternek ez a megbízatása megérdemelt kitüntetést jelent a kiváló tudásu és a társadalomban is rokonszenves tanár részére, a kit bizonyára rövid időn belül véglegesen kineveznek az igazgatói állásra.

— Az acsev. téli menetrendje. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága tudatja, hogy a jelenleg érvényes menetrendje a téli időszak alatt is változatlan marad.

— Kossuth Lajos Tivadar Budapesten. Kossuth Lajos Tivadar ma délelőtt tíz órakor a déli vasut budai pályaudvarán Budapestre érkezett. Milánóból jött egyenesen a fővárosba. A Kossuth-ünnep rendező-bizottsága ünnepélyes fogadást tervezett, a mely azonban Kossuth Lajos Tivadar egyenes kérésére elmaradt és így a pályaudvaron csak bátyja, Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnöke várta Pally Sándor titkár kíséretében. Kossuth Lajos Tivadar bátyjánál szállott meg.

— csanád vármegye új gazdasági előadója. A földmivélsügyi miniszter Tókegy Jenő vármegyei gazd. egyesületi titkárt Csanád vármegye közigazgatási bizottságába közigazgatási előadóvá nevezte ki.

— **A makó-vásárhelyi vasut.** Vásárhelyről írják: A hédmező-vásárhely-makói nagyszentmiklósi vasutak *vásárhely-makói* vonalszakasza már teljesen készen áll. A töltésen a sínek is le vannak rakva, az új városi állomáson és az őrházakon már csak az utolsó simitást eszközlik; már csak az van hátra, hogy a mozdonyt utnak indítsák rajta.

— **Az aradi Kossuth-ünnep.** Az aradi II. kerületi fillér-asztaltársaság a következő felhívást teszi közzé: Midőn az egész ország népe, úgy Arad sz. kir. város törvényhatósága tisztviselőisége és egyesületei a polgársággal egyetemben léhasz tevőlegességgel működik arra, hogy halhatatlan örök- és nagyemlékü megváltónk és felejthetetlen drága apánk *Kossuth* Lajos születésének 100-ik évfordulóján méltó kegyeletét és háláját rója le, szent kötelességek, kedves filléres tagtársaim, ti, a kik a jótékony terén, elhunyt tagtársatokkal és felebarátaitokkal szemben mindig leróttátok kötelességeket, ti, a kik nem rég időben a tizenhárom Féltestenünk és vértanunk 50 éves gyászos emlékü évfordulójának ünnepélye alkalmával is a legszebb tanujelét adtátok annak, hogy úgy a jótékony, és emberszeretet terén, valamint a haza nagyjai iránt is lelkesedéssel és szeretettel tudtok viselkedni, mutassátok meg most is, hogy a küzdelem és fáradtság fillérjeinek áldozata árán szerzett hírnevetekhez méltóak vagytok ezuttal is; ragadjátok meg az alkalmat e gasztraszapon kötelességeiteknek, mint ameddig is hiven eleget tenni. Felkérlek benneteket, hogy folyó hó 19 én pénteken reggel 8 órakor hivatalos helyiségünkben mindannyian megjelenjétek, hogy jelvényünkkel feldiszitve zászlónk alatt ez ünnepélyen méltóan részt vehessünk. Hazafias üdvözléssel, *Widulovits* Izidor, a II. ker. jót. fillér asztaltársaság elnöke.

— **A vitás tengerszem ügyében hozott döntést** illetőleg a következő felvilágosításokat nyerte fővárosi tudósítónk: A magyar választott bíró a terjedelmes előadmányában foglalt magyar álláspontot mind eddig fenntartotta és miután az osztrák választott bíró a galíciai álláspont értelmében szavazott, a döntés a választott bírósági elnök által lett eszközölve, a ki a maga részéről egyik fél bizonyítékait és kifejtéseit sem találván eléggé meggyőzőknek arra nézve, hogy a vitás vonalon akár megegyezészerű, akár hosszú gyakorlattal megállapított határ léteznék, a vitát egyedül a természetes helyi állapot az oro- és hydrográfiai viszonyok figyelembe vétele alapján döntötte el; e részben pedig a helyi szemle alkalmával és a meghallgatott szakértő véleménye alapján szerzett meggyőződése az volt, hogy egyedül a Galícia részéről vitatott határvonal, vagy a „Zabja“ nevű hegygerinc, mely a tengersucstól kezdve markáns vonalban száll le észak felé, tekinthető e helyen természetes határnak, ellenben a magyar részről állított nedves határvonal a természetes határ követelményeinek meg nem felel. Az ügyet tehát e szerint Magyarország ellen csak maga a természet döntötte el. Egyébként a döntés behatóan meg lett indokolva és az indoklás is, mihelyt az írásbeli kiadmány elkészül, nemcsak a két kormányval lesz közölve, hanem előreláthatólag — úgy, mint az itélet — a nyilvánosság elé is kerül.

— **Aradmegyeiek a nagybecskereki közigazgatási tanfolyamon.** A nagybecskereki közigazgatási tanfolyamra a következő aradmegyei hallgatók vétettek föl: *Marinkovits* Mihály (Ternova), *Velics* József (Gurahonc), *Schaff* Béla (Glogovác), *Adamovits* Kristóf (Szemplak), *Zsun* kán *Oktavian* (Ó-Pécska), *Verner* Menyhért (Magyarád).

— **Kivert tüntetők.** A zombolyai Jenelkaszálló éttermében, mint sürgönyzik, tegnap este egy német társaság magyarellenes tüntetésül a *Wacht am Rhein*-t, majd a *Gotterhalte*-t ját-

szatta a zenészekkel. A helyiségben magyar államhivatalnokok is voltak, kik a németeket bottal elverték, azután a zenészekkel együtt kidobták őket. Az eljárás tulradikális volt ugyan, de egészséges.

— **Arad a Wesselényi-ünnepen.** Aradvárosát a zilahi Wesselényi-szobor leleplezési ünnepélyén *Lócs* Rezső tanácsnok képviseli. Lócs holnap, szerdán utazik Zilahra.

— **Vizsgálat az aradi kórházban.** *Tauffer* Vilmos dr. orvos, egyetemi tanár egy belügyminiszteri kiküldött társaságában a napokban Aradon időzött az aradmegyei közokórház megvizsgálása céljából.

— **Halálozás.** *Balta* Miklós mezőkovácsházi birtokos tegnap este, nyolcvan éves korában meghalt. Az elhunyt a régi csanádmegyei közéletnek tekintélyes embere, s nemrég az aradi dohánybevéltónak volt tisztviselője. *Lukács* Gyula mezőkovácsházi birtokos sógorát gyászolja benne.

— **Sztrájk Triesztben.** Mint sürgönyzik, Triesztben ma este körülbelül 400 sztrájkoló részvételével népgyűlés volt, a melyen a sztrájkoló kikötői napszámok és a *Consortio dei Brazziant* tagjai elhatározták, hogy ha megígérik tiz elbocsátott napszámoknak visszavételét, holnap reggel munkába állnak, de holnap estig még további engedményeket követelnek, a melyeknek teljesítése részben a *Lloyd*tól függ, mert a konzorciumot szerződés köti a *Lloyd*hoz.

— **A temesvári szerb püspöki szek.** Valószínűleg még ez év őszén össze fogják hívni a szerb püspöki zsinatot, melyen a temesvári püspöki székét töltik be. Az egyházmegyét ez idő szerint *Bogdanovics* Lucian budai püspök kezeli. Azonban úgy egyházi, mint nemzeti szempontból föltötte kívánatos, hogy az egyházmegye élére mielőbb neveztessek ki püspök. E méltóságra számos a jelölt. A mint a *F. M.* jelenti, leginkább emlegetik dr. *Letics* György, *Máriánovics* György és *Brankovics* Döme archimandritákat. De igen nagy párja van a pesti szerb hitközség esperes-plébánosának, dr. *Dimitrievics* Vladimirnak is. Mellette szól az, hogy tudományosan képzett férfiú, ki irodalmi téren is számottevő munkásságot fejtett ki és akit különösen a temesváriak óhajtanának, mivel iskoláit Temesvárott végezte.

— **Egy szabadságolás története.** Megirtuk nemrég, hogy *Markó* Sándor dr., *Csanádmegye* főispánja előtt nagyobb ezamu, városi képviselőkből álló küldöttség tisztelgett, a mely kérte, hogy a makói főgimnázium érdekében annak igazgatóját, *Tóth* Sándor dr.-t helyeztesse át Makóról, különben félt, hogy a gimnázium teljesen degenerálódik. Most, a mint lapunknak írják, a vallás és közoktatásügyi miniszter *Tóth* Sándor dr.-t, a makói főgimnázium igazgatóját, október hó végéig szabadságolta s az intézet helyettes igazgatójává *Madzsar* Gusztáv főgimnáziumi tanárt nevezte ki. Ez a változás kétségtelenül összefüggésben van a makói polgárok említett mozgalmával s bár *Madzsar* Gusztáv kinevezése még most csak ideiglenes, bizonyosra vehető, hogy a szabadságidő letelte előtt meg lesz oldva a kérdés *Tóth* Sándor dr. elhelyezésével s az intézet igazgatója véglegesen is *Madzsar* Gusztáv lesz, ki ugyanis mint tanár, ugyanis mint a makói társadalom egyik előkelő, agilis tagja, teljes mértékben rászolgált erre az állásra.

— **Egy kanonok ünneplése.** *Spéth* Károly dr. csanádegyházmegyei prelátnak a Lippán, szülővárosában létesítendő „Szegények menedékháza“ céljára huszezer koronás alapítványt tett. A kanonok a napokban rokonai látogatására Lippára érkezett, s a polgárság ezt az alkalmat felhasználta, hogy előtte a község hálájának ünnepies formában kifejezést adja-

nak. Nagyobb küldöttség jelent meg előtte, a melyben képviselve volt a lippai kath. egyházközség dr. *Grósz* József apátplébános vezetése alatt, *Baróthy* Ferenc főszolgabíró, a lippai járás képviselőjében, a lippai katolikus nőegylet *Vannay* Gusztávné vezetése alatt, a községi elöljáróság, a lippai önkéntes tűzoltó- és lövész egyletek küldöttsége és még számosan. A megjelentek érzelmeit dr. *Grósz* József apátplébános tolmácsolta. Magasztalta dr. *Spéth* Károly prelátnak kanonok nemes szívét, szülővárosa iránt minden alkalommal tanúsított nagy szeretetét, páratlan jótékonyágát, melynek legújabb megnyilatkozása a „Lippai szegények menháza javára tett nagyszerű alapítvány. Kéri a gondviselést, hogy Lippa nemesszívü jótévőjét erőben és egészségben az emberi kor legvégső határáig éltesse. *Spéth* kanonok meghatóan köszönte meg az ovációt. Köszöni, ugymond, a lelkes ünneplést, bár szerinte azt meg nem érdemli. Ha Lippa érdekében valamit tehetett, azt csakis az Isten segélyével tehetette, ki őt oly kedvező helyzetbe hozta, hogy megtakarított filléreit szülővárosának ajánlhatta. Kéri az Istent, engedné meg, hogy csekély tehetségéhez képest, jövőben is szülővárosának szolgálhasson. A kanonok szavait szünni nem akaró éljenzéssel fogadták.

— **Egy hid mizériája.** Budapest, mely mindenben megsínyli azt az omnipotenciát, amelylyel az állam a főváros autonóm jogait megsérti, az eskütéri hid szégyenletes dolga miatt kiszámíthatlan károkat szenved. Nem elég, hogy állam közegének ügyetlensége, éhhetetlensége, mondhatni tudatlansága következtében a hidnak a forgalom részére való megnyitása több évi halasztást szenved, hanem az állam a saját közegeinek hibája következtében még újabb terheket akar a fővárosra róni. A főváros mértékadó köreiben mód föltötte el vannak keseredve az eskütéri hid dolga miatt, mely egy egész városrész fejlődését hosszú évekre megakasztotta. Ehhez járul még az a körülmény is, hogy a hid meg nem nyitása miatt az építkezés is hátramaradt és most a telektulajdonosokat az a veszély fenyegeti, hogy ha a telket a jövő évig be nem építik, a később odaépítendő ház nem lesz adómentes. A főváros tanácsa — méltányolva a telektulajdonosok szorult helyzetét — azzal a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy az adómentességet terjesztesse ki 1918-ig. A kormány azonban vonakodik az adómentességet ilyen hosszú időre kiterjeszteni, azzal az indoklással, hogy a hid egy vagy két év múlva majd csak elkészül és akkor az építkezés teljes erővel megindulhat. Csak hogy most már nem igen lehet hinni a kormánynak ebben az ígérésében, mert senki sem tudja, hogy az eskütéri hid egyáltalában át lesz-e adható a forgalomnak? Előkelő technikusok ugyanis úgy nyilatkoznak, hogy nincs kizárva az, hogy a hidat egészen le kell bontani és más irányban kell újra felépíteni. Tudósítónknak alkalma volt ebben a dologban egy kiváló külföldi hidépítésszel beszélgetni, aki kijelentette, hogy a hid teljesen el van hibázva és a tervezett toldozás és foltozás a legnagyobb veszélyeket rejti magában. Jellemző a külföldi technikusnak az a kijelentése, hogy a hiba csak úgy történhetett, hogy a számításoknál valahol *elfelejtettek kettővel szorozni*. Míg nálunk itthon természetes okokból a technikai körök mélyszéges hallgatásba burkolóznak az eskütéri hid tekintetében, addig a külföldi műszaki lapok hosszú cikkekben gunyosan emlékeznek meg arról a gyalázatról, melyet *Czekelius* Aurél, a hidépítészeti osztály főnöke és munkatársai hoztak a magyar mérnöki karra.

— **Ingyen Kossuth-jelvények.** Az *Aradi Nemzeti szövetség* a közelgő Kossuth-ünnep alkalmából ezer darab *Kossuth-jelvényt* oszt ki az aradvárosi polgári- és elemi fiúiskolák szegénysorsu, idegen nemzetiségű tanulóik között.

— **Dinár hamisítók a délvídeden.** A *verseci* rendőrség nem közönséges pénzhamisító banda kinyomozásán fáradozik. A dolog úgy derült ki, hogy *Dimitru* Gpörgy bukaresti rendőrtisztviselőt egyik *verseci* barátja, *Zveics* J. levélben

értesítette, hogy Versecen két ember hamis szerb 20 dinárosok gyártásával foglalkozik. Dimitru értesítette az esetről a belgrádi nemzeti bankot, mely a maga részéről a vizsgálattal *Denics Lászlót és Petrovics Sándor* belgrádi rendőrügynököt bizta meg. A társaság folyó hó 11-én Versecre utazott, hol a rendőrügynök bentesnek adta ki magát, tárgyalásokba bocsátkozott a két gyanús alakkal, kiknek a látogatás kedvéért 50 drb. 20 frankost adott át. Két napi nyomozás után azonban kiderült, hogy a vélt pénzhamisítók közönséges csalók, amennyiben pénzt nem hamisítottak, hanem rossz rajzokkal csapták be a hiszékeny parasztokat. A rendőrség egyelőre előzetes letartóztatásba helyezte őket és ma kiutasította a városból.

— **Nagy áradás.** A Bramane és Banslay folyók Dél-Bengáliában kiáradtak és elöntöttek 25 falut, úgy, hogy 300 ember hajléktalanná lett.

— **Tolvaj kereskedőség.** Egy olyan bűnvádi főjelentéssel foglalkozik most a budapesti rendőrség, a melyet egy ismert budapesti nagykereskedő cég tett volt segédje ellen, a ki a cégnél kilenc év óta volt alkalmazva. Ez idő alatt pontos, rendszeres és hűséges embernek tartották főnökei, a kik a napokban ugyancsak megbánták, hogy bizalommal viseltettek segédjük iránt. A főjelentett alkalmazottat *Márkus Pálnak* hívják, a ki a *Békés és Klein* céget készpénz-bevételeiből meglapta olyaténképen, hogy az eladott áruért a készpénzbevétel főnökeinek részben be sem szolgáltatta, részben pedig csak egy részét adta át a fizetett összegnek. Ki tudja, meddig folytatta volna bűnös manipulációt *Márkus Pál*, ha kisebb-nagyobb lopásainak véletlen folytán nyomára nem jutottak volna. Tegnap ugyanis egy vevő visszahozta a már megvásárolt árut s a mikor a pénzt követelte, kitudódott, hogy a pénzt nem szolgáltatta be *Márkus*. A főnökök erre megfigyelték a kereskedőségét, a kinek többször volt alkalma a megfigyelés tartama alatt is kisebb-nagyobb összegekkel megrövidítenie főnökeit. A tetten ért segédnek egy budapesti pénzügyésznél több ezer korona készpénze van elhelyezve, a melyre elrendelték a bűnügyi zárlatot.

— **A nyomorék kintornás.** Jár itt *Arad* utcáin egy félkezű, sánta kintornás, alig bírja nyomorék hátán elhordani rekedt sipládáját. Ezt a beteges, nyomorék embert *Aranykéz-utca 23. számú lakásán* ma este néhány utcai síheder annyira megverte, hogy a rendőrség kénytelen volt mentőkocsin a kórházba szállíttatni, ahol az orvosok bekötözték meglehetősen súlyos sérüléseit.

— **Gyilkossági merénylet.** Vakmerő gyilkossági merénylet történt *Nádasd* község határában. *Medgyesi Ferenc* földbirtokos, nádasdi lakos vasárnap este feleségével és 14 éves fiával kocsin hajtott ki a pusztájára, mely a községtől egy óra járásnyira fekszik. A mint a kocsi a községet elhagyta és az erdő alá ért, egyszerűen *lövés dördült* el az erdőben és *Medgyesiné*, a ki a kocsin a férje mellett ült, *fején találva lebukott a kocsiba*. Az asszony jajkiáltásaira a merénylők észrevették, hogy nem azt találták, a kit akartak, mert még egy lövést tettek, de ez már célt tévesztett. A lovak a lövéstől megijedve, elvágattak s így sikerült *Medgyesinek* megszabadulnia, felesége azonban, mire a tanyára értek, meghalt. A csendőrség megindította a nyomozást és a gyilkosokat *Medgyesi* volt aratói között keresi, mivel ezek fenyegették *Medgyesit*. Eddig letartóztatták az aratók közül *Tallos Antal*, *Mihályi Ferenc* és *Gazsi József* volt aratómunkásokat, de ezek már eddig igazolták magukat, így tehát a csendőrség a többiek után kutat. A szerencsétlenül járt asszonyt mindenki sajnálja, ellenben *Medgyesit* okolják, mert állítólag az aratóit megkárosította.

— **A titkos rendőr jutalma.** *Dutuit*-ről, aki Páris városának hagyta végrendeletileg az ő nagy műgyűjteményeit, a következő történeteket írják: Gyűjteményeinek összes érmeit *Dutuit* néhány esztendővel ezelőtt *Feuardeut* barátjára bizta, aki egyike Páris leghíresebb éremgyűjtőinek. Egy reggel *Feuardeut* remüléssel látta meg, hogy az éremgyűjteményeit tartalmazó üvegszekrények fel vannak törve. — Annélkül, hogy a maga veszteségével törődött volna, rohant egyenesen a *Dutuit-gyűjteményhez*. — Ez a gyűjtemény csudála-

tosképpen érintetlen maradt. A tolvajokat alighanem megzavarták munkájuk közben, úgy, hogy egyetlen érmet sem vihettek el *lutri-gyűjteményből*. A titkos rendőr, aki a betörőket üldözte, Rómába is eljutott és tudtára adta az ott időző *Dutuit*-nek, hogy az éremgyűjteménye milyen nagy veszedelemből szabadult meg, *Dutuit* majd kiugrott a bőréből örömeiben, s megkérdezte a titkos rendőrtől, hogy mivel hálálhatná meg ezt a jó hirt. De aztán be sem várva a választ, hirtelen maga döntött és — egy csókot adott a titkos rendőrnek. Ez volt minden jutalom a jó hírért, a melytől *Dutuit* majd megbolondult.

— **A kilencvenkilenc arcú ember.** A *Fehér Kereszt* szálló nagytermében holnap, szerdától kezdve esténként érdekes ember tart előadást tiztagu társulatával. *Sauerteig Moroll*-nek hívják a „bűvészkomikus“-t és „mimikus“-t, akinek egyik legérdekesebb mutatóványa az, hogy arcával *kilencvenkilenc féle torzképet tud csinálni* s megteszi azt a bravurt, hogy egyik fél arcával sir, a másikkal nevet. Ilyen csoda megér egy korona bélépti díjat.

— **Kossuth-érmek.** A *Kossuth Lajos* születésének századik évfordulója alkalmából készült, díszes kivitelű *Kossuth-érmek* ingyen kapja mindenki, aki *Nádler Lajos* női- és férfidivat áruházában (*Andrássy tér 16*) legalább 4 korona bevásárlást eszközöl.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.*) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A ki tinom férfi- és női cipők után érdeklődik, aki a jó szabásra, minőségre, tartós formára súlyt helyez: az kétségkívül meg fogja tekinteni *Porter Vilmos Nagy Áruház* legmagasabb fokán álló cipraktárát. A jó izlés, elegancia dominál ezen cipraktárban; minden egyes lábbeli a legnagyobb gondtal készült. A minőséghez képest az árak *feltűnően olcsók*, amiért is szívesen hívjuk fel ezen körülményre a tisztelt olvasóközönség figyelmét.

A detektív kalandja.

(A rendőrség mint apa.)

Arad, szeptember 16.

Nagy a bonyodalom most a párisi rendőrségen. Ilyen eset még aligha fordult elő, a mióta a világ, azaz Páris áll.

Az eset, mely bátran beleillene a modern kriminálista regények keretébe, a következő:

A hősnő egyike azoknak a hölgyeknek, akik mint magánzónák vannak a lakásjegyzékbe bevezetve. Szép, sőt csábítóan ingerlő. Egy fiatal embert el is csábított mintegy másfél év előtt s ebből keletkezett a baj. A fiatal ember, félvén a későbbi zsarolásoktól, egy magán-detektívhez fordult.

— Uram, itt van száz frank, csábítsa el *T. Lise* kisasszonyt, aztán jelentse fel a dolgot, vagy vegyen fel jegyzőkönyvet; tegyen a mit akar, a fő dolog: csábítsa el a kisasszonyt.

Három nappal később a detektív behízelegte magát a hölgyhöz. Csinos bajszu legény volt és államhivatalnokként mutatkozott be. A kisasszony meghatóttan süttette le tekintetét, aztán meghívta másnapra látogatába.

Másnap . . . a kisasszony lakásán illatos elbájoló volt a milió. Szerelmet lehel minden. Mikor a detektív eltávozott, százfrankot tett le az asztalra.

Másnap jelentést tett a rendőrségen a kisasszony ellen.

A rendőrség nyomban intézkedett. Egy óra múltán a kisasszony már ott állt a kerületi kapitány íróasztala előtt.

— Ön rendőri engedély nélkül a törvény 117. paragrafusára ellen vét, hangzott a vád.

— Tagadom.

A kapitány intett. Bebocsátották a detektívet.

— Ez az ur azt állítja, hogy önél volt és ön a szerelmében részesítette.

— Már megengedi a kapitány ur, de én azt

teszem, ami nekem tetszik. Szerethetem azt, aki nekem tetszik. Ehez semmi köze a törvénynek.

— Helyes. Csakhogy ön pénzt fogadott el ettől az urtól.

— Nem igaz!

A detektív megszólalt:

— En 100 frankos bankjegyet tettem az ön asztalára, jól tudja.

— Nem tudom. Nem láttam semmiféle bankót. Ha láttam volna, el sem fogadtam volna.

A kapitány ott fogta a hölgyet, meg a detektívet is; sietve átküldött a kisasszony lakására, hogy megkeressék a száz frankos bankót.

Es — fatális eset — a bankó csakugyan ott volt érintetlenül, a hová tették. A hölgy rehabilitálva távozott.

Bizonyos időszak mult el emez eset óta. A detektív egy napon bírói megidéztet kapott — apasági keresetet.

T. Lise kisasszony beperelte, hogy gyermeke születve, őt vallja atyjának. A detektív ellenkezett, tiltakozott, mondván, hogy ő hivatalos minőségben látogatta meg akkor a hölgyet.

A legjelesebb ügyvédek vették kezükbe az ügyet és — ez im az eset pointje — a bíró ötszáz frank gyermektartás díjban elmarasztalta a — rendőrséget.

E fölött vitatkoznak most a párisi jogászok.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A jószivű milliomos.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 16.

Meglehetősen egyszerű külsejű, öregebb ur lép a tárgyaló terembe. Hóna alatt egy nagy paksamétát szorongat és a vádlottak helyére ül. Védőügyvédet se hozott magával, de úgy is néz ki, mintha nem tellenek neki rája. A tárgyaló dr. *Baumann* bíró a nevéen szólítja:

— *Bernfeld Mór!*

— Én vagyok, szól a szegényes megjelentü idegen.

A bíró elmondja, hogy *Bernfeld Mór* a büntetőtörvénykönyv 260. §-ába ütköző *hatóság előtt való rágalmasz* miatt fog törvényt állani, majd ismerteti a tényállást, melyből hamarosan kivil, hogy nem valami szegény ördög áll a sorompó előtt. Mert *Bernfeld*, a kinek valami villa-vásárlásból támadt a baja — többszörös milliomos. Vállalkozói körökben már jobban ismerik, mert ő a hadsereg szállítója s ura vagy tizmillió koronányi vagyonnak.

Bernfeld a volt ügyvédje, *Hets Odön* dr. sérelmére elkövetett rágalmaszért akarják feleletre vonni. Mikor ugyanis harmadéve egy villát vett s az ügyvédi munkálatokért *Hets* száz forintot követelt tőle, nem akarta azt megfizetni. És mivel az ügyvéd nem engedett, feljelentette őt *csalás* büntetéseért. Sőt az ügyvédi kamaránál is, mint fegyelmi hatóságánál. Persze az eljárást mindkét helyen megszüntették dr. *Hets* ellen s erre került a milliomos vád alá. A bíró békíteni próbálja a feleket:

— Az ügyvéd ur talán elállna a panasztól, ha a terhelt bocsánatot kér!

Panaszos: Ügyvédi állásomnak tartottam azzal, hogy itt megjelenjek, de boszu engem nem vezet. Ha *Bernfeld* ur bocsánatot kér és fizet az Ujságírók Segélyegyesülete javára 100 koronát — nem kívánom a megbüntetését.

A bíró: Nos, hajlandó ön bocsánatot kérni?

— És 100 koronát fizetni, mert a pénz —

tudom — fáj neki . . .

— Nos igen.

A milliomos nagyot sóhajt.

— Én sérteni nem akaltam az ügyvéd urat és bocsánatot is kértem tőle, de . . .

A bíró: Mi akkor az a de . . . ?

— De, ha az ügyvéd ur olyan jótékony ember, adjon a magáéból, ne az én zsebemből. (Derűtség.)

— Ugyan, Bernfeld ur . . .

— Kérem, adja csak Hets ur azt a 100 koronát.

— Látja Bernfeld ur, én ajánlom . . .

— Igen-igen, értem, s azért kérek bocsánatot.

— De ajánlom, hogy fizessen is — mondjuk hát — ötven koronát csak az Ujságíró-Egyesület javára.

Bernfeld Mór, a bíró erősebb hangon tett figyelmeztetésére végre meglágyul, de azért keserű ábrázattal mondja:

— Ám jó, ha a bíró ur annyira ajánlja, itt az 50 korona.

És elővéve a tömött bugyellárisát, nagy lassan a bíró asztalára teszi az új bankót. Miután Bernfeld még a bocsánatkérést is megcselekedte, de ezt már sokkalta könnyebb szívvél, a bíró megszüntette az eljárást, dr. Hets pedig átvette a jótékony célra szolgáló pénzt s azt a Budapesti Ujságírók Egyesülete segélyalapjának nyomban elküldötte.

§ Korn Arturt elítélték. A szegedi esküdt-szék verdiktje alapján az ottani törvényszék ma ítélkezett Korn Arthur, a hirhedt pangermán igazgató felett. Korn Artur ismert pangermán agitátor egy költemény miatt került újból az esküdtzék elé. Korn Artur *Izgatás* című költeményében, a mely a vád anyagát képezte, elmondja, hogy az első sajtóügyében kézhez vett vádirat bősitette fel. Elmondja a költeményben, hogy felháborodik azon, hogy gyermekétől, a sváb gyermektől olyat kívánnak, a mit soha sem hallott.

— Izgatok — ugymond — mert el akarok szakítani bennünket őseinktől. Kimondom bátran az ügyészségnek a szemébe, hogy izgatok, mert a kinek erejében német vér folyik és a ki dacára ennek nem német érzelmű, az nyomorult és ha száz esztendőre itélneék el, magyar nem leszek soha.

A mai kihallgatáson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a németiség nem gyűlölködik a magyarok ellen. Ez csak ráfogás az elzsidósodott budapesti sajtó részéről. Védője Ehrling Miklós nagy-teremial pangermán ügyvéd kérte a terhelő tanúk kihallgatásának mellőzését. Mint Kornnal hasonérzelmű, német érzelmű magyar állampolgár tiltakozott az ellen, hogy izgatással vádolják őket, ha német érzelmeiknek adnak kifejezést. Kéri a saját mentő tanúinak a kihallgatását. A törvényszék kimondta, hogy a tanúkihallgatást teljesen mellőzi. Az esküdtzék a költemény tartalmából ítélje meg, vajjon fennforog-e izgatás vagy sem. A bizonyító eljárást ezzel befejezték és következett az ügyész vád és a védő védbeszéde. Végül a törvényszék hat havi államfognáza és kétszáz korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén pedig újabb tíznapos elzárásra ítélte, kötelezte őt az összes perköltség megfizetésére, továbbá a marasztaló ítéletnek lapjában való közzétételére.

§ A neuraszténia. Ez a divatos betegség akasztott meg ma egy tárgyalást az aradi törvényszéken. M. D. radnai ügyvéd, ki *közokirat-hamisítás* vádjá miatt került a törvényszék elé, a neuraszténiát hozta fel okul, hogy a tárgyalást nem állja ki. Mint orvosi bizonyítvánnyal igazolta, a tárgyalás annyira felizgatná, hogy azon nem vehet részt. Ecce a törvényszék a tárgyalást elnapolta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A hegyaljai borvám-mozgalomhoz.

— Nyílt level. —

Arad, szeptember 16.

E hó 21 én gyülekeznek össze Gyorokon a szőlőbirtokosok arra az ismeretes gyűlésre, melyen az olasz borvám ügyében fognak tanácskozni. Most a gyűlés előtt az érdekeltek szőlősgazdához Avarffy Géza szőlőbirtokos, a mozgalom kezdeményezője és vezetője, a következő nyílt levelet intézi:

Az aradhegyaljai szőlőbirtokosok a jelenleg fennálló olasz borvám-kedvezmény megszüntetése céljából, e hó 21-én délután négy óraker nagygyűlést tartanak Gyorokon, a nagyvendéglő kertihelyiségében.

Ezen alkalommal a hazai szőlőművelés és borászat felvirágoztatása érdekében szükséges teendők kerülnek napirendre.

Ezek az intézkedések nemcsak arra lesznek alkalmasak, hogy jövőre a magyar bor régi jó hírnevét helyreállítsák, sőt fokozzák, hanem a bor helyes értékesítését is elő akarják mozdítani így a nemzeti vagyon egyik főágát okosan és hasznosan kívánják kibaszni.

Hogy ez a törekvés gyümölcsöző is legyen, természetesen első sorban is oda kell hatni, hogy a szőlőművelésre kiszámíthatatlanul káros kormányzati intézkedést, mely az idegen boroknak, különösen pedig az olasz lőrének beözönlését lehetővé tette, megszüntessék. Mert a magyar bort elfajtalantja, s annak jó hírnevét megrontja az idegen bornak a magyarral való összeházasítása.

Hogy tehát a fillokszera-vész után sok évi fáradtsággal, verejtékes munkával és tömérdek pénzzel helyreállított magyar szőlőművelés el ne sorvadjon; hogy ez a nemzeti vagyon tovább sulyos károsodástól megóvassék; hogy a jobb jövő reményében tett rengeteg beruházásoknak és buzgalomnak hasznát ne az idegen lássa és harácsolja el, azzal a kéréssel fordulok az igen tisztelt urakhoz:

hogy a fent megjelölt gyűlésen résztvenni, annak törekvését becses tanácsukkal elősegíteni s azt adandó alkalommal az országházban is előmozdítani sziveskedjék.

Nem mulasztjuk el kérelmünkre ugy Aradvárosának, mint Aradmegyének és az országgyűlési képviselő uraknak figyelmét felhívni és hozzájárulását kikérni s felszólítani őket, hogy a magyar szőlőművelés tárgyában egybe-hívott nagygyűlést megjelenésükkel hasznossá tenni méltóztassanak.

A rendező bizottság megbízásából:

Avarffy Géza,
szőlőbirtokos.

A gyűlésen három országgyűlési képviselő szerepel a szónokok sorában; ezek: Barabás Béla dr., Molnár Ákos és Vancsó Gyula.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, szeptember 16.

A szőlőtermésre előnyösnek tartják gazdáink időjárásunkat, míg a többi kapásültetvénynek már nincs haszna az esőből.

A mint a jelek mutatják, 35—50% tengeri termésre van kilátás. Ugyan ebben az arányban fog a dohány és a rapce is fizetni.

Gazdáink különben a jövő héten már elkezdik a szántást, melyre a mostani idő a legjobb bevezető.

Elénk behozatal mellett elkelt mintegy 6000 métermázsza buza és 1500 métermázsza egyéb gabnanem.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I. ső minőségű 6.50—6.70.

Uj-buza közép 6.20—6.30.

Tengeri névleges jegyzés 5.20—5.30.

Uj-rozs 5.20—5.30.

Uj-árpa 4.60—4.80.

Uj-zab 5.20—5.30.

Az irányzat kellemesebb.

— Megjutalmazott aradmegyei baromfite-nyesztők. A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás keretében rendezett országos baromfi kiállítás-son a megejtett bírálat alapján a tyukok és pulykákát bíráló jury az alább nevezett aradmegyei kiállítóknak ítélte díjakat:

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek csoportosított baromfiak kiállításáért díszoklevél. Az egyesület rendelkezésére 200 koronát szavazott meg a kiállításban bemutatott anyag tenyésztői köz'i kiosztásra; a G. E. titkárának emléktárgyat ítél az összjury. A kispénzi főhercegi uradalomnak, emdeni ludaiért díszoklevelet. Harsányi Istvánnak, Pécska, plimuttyuk-keresztelésért ezüstérmét. Seress Józsefnek, M.-Kovács háza, langánokért 50 k. pénzdíjat. Nagy Ignácénak, Várjas, emdeni ludaiért díszoklevelet. A törzsek kiállításában: Seress Józsefnek, Mező-Kovács háza, pekingi kacsaíért kiállítási oklevél és 30 K. pénzdíjat. Harsányi Istvánnak, Pécska, emdeni ludaiért 20 korona pénzdíjat.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 16.

Déltőzsde. Buzakinálát jó, vételkedv mérsékelt. Nyugodt iránzat mellett 22,000 métermázsza került forgalomba, kezdetben 2½ fillérrel drágább, a zárlatnál változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak, zab 5 fillérrel drágább. Időjárás borús.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.86—6.87
Buza 1903. áprilisra	7.10—7.11
Rozs októberre	6.08—6.09
Rozs 1903. áprilisra	6.25—6.26
Zab októberre	5.58—5.59
Zab 1903. áprilisra	5.90—5.91
Tengeri szeptemberre	5.80—5.85
Tengeri 1903. májusra	5.46—5.48
Káposzta-repce októberre	11.35—11.45

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.84—6.85
Buza 1903. áprilisra	7.11—7.12
Rozs októberre	6.08—6.09
Rozs 1903. áprilisra	6.24—6.25
Zab októberre	5.55—5.56
Zab 1903. áprilisra	5.84—5.85
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.45—5.46
Káposzta-repce októberre	—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	699.50
Magyar hitelrészvény	728.50
Leszámitóbank részvény	462.—
Rima-Murányi vasmű részvény	498.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	716.75
Közuti vasut	627.50
Városi villamos vasut részvény	329.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 16. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 104—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 112—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 111—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 111—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Sertéslelészám. Szeptember hó 11. napján volt készlet 46,221 darab, szeptember hó 12. napján főlhatott 406 darab, szeptember hó 12. napján elszállított 550 darab, szeptember hó 13. napján maradt készlet 46,077 darab. — Uzlet: Kissé kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 16.

Magyar aranyáradék 4%	120.85
Magyar koronáradék 4%	98.15
Magyar arany 4½%	—
Magyar ezüst 4½%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát szlapon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	205.—
Tiszasabályozási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papírjáradék	101.—
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	121.50
Koronáradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.25
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	728.75
Osztrák hitelbankrészvény	693.50
Osztrák-magyar államvasut	714.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.06

NAPIREND.

Szeptember 17. Szerda. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Görög-keleti naptár (szeptember 4.): Babilasz. — A nap kél 5 óra 25 perckor, nyugszik 5 óra 51 perckor. — A hold kél 5 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 53 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék, zivatarok.

Szeptember 17. Az aradi Kölcsey-egyesület választmányi ülése este 6 órakor. — Az első aradi betegsegélyező- és temetkezési egylet választmányi ülése délután 5 órakor. — Az aradi kerékpár-klub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor (Japán-kávéház).

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Ira: **Galsai Kovács Ernő,** [3]
1848—49. honvédőrnagy.

(Folytatás.)

Asztalos Sándor.

Ezután a csálai hídól bementünk Aradra: hol én özvegy Urbányiné asszonyságnál a pesti uton lettem elszállásolva.

Ezen ház már honvéd tisztekkel telve volt, köztük első helyen Asztalos Sándor százados, az aradi 29-ik honvéd zászlóalj helyettes parancsnoka, miután Bergmann G. őrnagy beteg volt.

Asztalos Sándort jól ismertem, ő is gárda-pajtásaim közül volt, egy évvel jött előbb a gárdához; de a maciusi mozgalmakkor már nem volt ott, mert az előtt, egy évvel a gárdának purifikációjakor neki is ott kellett hagyni a gárdát, tehát a honvédségbe csak mint magánzó lépett be.

Ő 24 éves, magas, erős testalkatu, szőke ember volt, sűrű, rövidre nyírott körszakállal, jó humoru bátor ember.

Ugyanezen 29. honvédzászlóaljhoz jött velem a gárdától *Simonyi Viktor* is főhadnagynak, utánam két évvel volt rangban a gárdánál, koránál fogva pedig velem egyforma lehetett.

Ez is csinos barna fiatal ember volt, könnyű véru s vakmerően bátor.

Miután százados a zászlóaljnál ez idő szerint csak egy volt, báró Bornemisza József; ez volt az első század paranoka és esetleg helyettes zászlóalj-parancsnok is. Én is mindjárt század parancsnok lettem és pedig a zászlóalj 3-ik századánál, a melyet november 15-én elő is állítottam, hogy szemlét tartsak felette.

A század létszáma 215 ember volt, kik közül löfegyverrel ellátva csak 30 volt, a többinek pedig csak kiegyenesített kaszája. Egyenruhában csupán hat altiszt volt.

Elgondolhatni, hogy örömmöm és büszkeségem az én századomban nem lehetett. Szinte resteltem annak vezényletére előállni. Nem csak hogy mindnyájan ujoncok voltak, kik semmi katonai gyakorlathoz nem értettek, de hogy még egyenruhájuk és fegyverük sem volt, az bántott.

Gondoltam: Isten segítse szegény magyarországot, ilyenféle katonáival.

Eszembe jutott, hogy életnek milyen változó korszakai vannak, Bécsből, a császári Saloták fényes termeiből, a magyar testőrség dazdag egyenruháiból kivetkőzve ilyen katonasághoz jutottam. De hiába, ezt nem a hideg meggondolása a jövőnek, hanem a hazafiuság parancsolta, a minek tehát engedelmeskedni kellett.

A gyalogsági borju helyett az én honvédeknek csak egy vászontarisznya lógott az oldalukon kenyér és szalonna számára. Katona köpenyeg helyett paraszt szűr a vállukon.

Volt a századnál egy *Lehocky Akos* nevű őrmester, ki régi katona és granátos altiszt volt, ki a szolgálatnak minden ágát jól értte.

Ez volt jobb kezem a század rendbehozásában.

Ő magas termetű, szőke, negyven éves férfi volt, igen nagy, csak nem derékig érő hosszú szakállal, melyet ha elülről a fejére fel-

csapott, hátul még a feje tetejéről is lefogott a vége, s ha ekkor a csákót a fejére feltette, az arcából semmi se látszott.

Ez mindenhez értett s nekem ezen nyomorúságos viszonyok közt megbecsülhetlen volt.

Azonban, miután semmi sem tőkéletes e világon, úgy volt ezzel is! Részegekedése és izgága természetével sok kellemetlenséget okozott, azon felül az ellenség előtt gyáva volt.

Igazi típusa volt a régi kiszolgált osztrák katonának, hazug és dicsekő, igazi egy Hári János. Azonban mint említém, a szolgálatnak minden ágát ismerte és a legénységgel katonáisan el tudott bántani.

Ennél fogva, a mi mostani gyarló katona világunkban ez az ember még mindig sokat ért, mert a többiek még, akármilyen jó tulajdonokkal is bírtak, mint katonák semmit sem értek.

Ilyen viszonyok között kezdtem én meg a harcmezőn honvédi pályámat, hogy a hazámért, életemet és mindenemet áldozzam.

Délután a századdal gyakorlatot tartottam, a midőn némi örömmel tapasztaltam, hogy a lépésben, arcmenet és kanyarodásokban már elég előmenetelt tanusítottak.

Fegyverkezelést a kaszanyelekkal tanítottam, ami ugyan nagyon különös volt, de mégis jó volt arra, hogy ha puskát kapnak kezeikbe, azzal a szerint bántani tudnak.

Azonban a mi a fő volt, az nem hiányzott embereimnél, mert a szür és a ködmen alatt ott dobogott a haza iránt való lángoló szeretet, ami azután a nyomorúságos felszerelt katonákból is hősokeket teremtett!

Különösen ezen időszak volt az, melynek a levegőjében volt egy sajtóságos balzsamos áramlat, mely az embernek a keblét és a szívét elfogta s azt egy bizonytalan irány felé hajtotta s az ember, nem tekintve éhséget, testi sanyarúságot, sőt a halált sem, mert előre menta haza szeretete s a szabadság bűbajos varázsnak érzésében, mig be nem roskadt.

Ilyen időben váltak azután a lehetetlenből lehetőségek s a semmiből minden!

Pedig de sok nem ment úgy, a mint lehetett volna!

Igy voltunk mi tétlenül három napon át Aradon, a hol az ellenségnek nyoma sem volt, a helyett, hogy Uj Aradot újból megszállottuk volna; bezzeg a várbeliek jól tudták ezt az időt felhasználni a mi vezérletünk oktalansága miatt.

Ez időben a vezénylő parancsnok *Máriássy János* alezredes volt, egy 28 éves fiatal ember, ki szintén Bécsben a királyi testőrségnél szolgált két éven át velem együtt, a honnan 1847. évben a 2-ik sz. Sándor gyalogezredhez ment mint főhadnagy.

A mint a honvédséget felállították, azonnal átlépett századosnak, és főtisztekre szükség lévén, most már mint alezredes és az aradi seregek parancsnoka szolgált.

Ő bátor vakmerő ember volt. Már a testőrségnél is mint annak harcoló kardját és mint híres párbajvívót ismerték. A kitől mindenki tartott, természete is veszekedő és megférhetlenn volt, a miért Aradon a polgárság egyáltalában nem szerette őt. De ő nem is volt e helyre való, ki a személyes és vakmerő bátorságon kívül egyéb magasabb katonai tudományokkal nem bírt, s a mellett indulatossága által elhagyta magát ragadtatni.

Az ő itteni állásában, midőn egy várat kellett ostrom alatt tartani és megvívni, első sorban a katonai erődítési (Fortification) tudománnyal kellett volna bírnia, a mi nála nem volt meg, a mellett még a higgadt megfontolás is hiányzott nála! melyek folytán az ő itteni parancsnoksága alatt joggal félhettünk az általa elkövetendő baklövésektől. A mi fájdalom többször is bekövetkezett!

Ő egy más vezérlete alatt, igen jó főtiszt, dandárparancsnok is lehetett volna, de önálló parancsnoknak nem való volt!

De ebben a zürzavaros időben nem lehetett választani emberekből, s örült a kormány, ha egy katona viselt embert kapott a honvédséghez. Idő sem volt arra, hogy az embereket kellőleg megismerhesse, s a mellett nem is volt mindig szerencsés az emberek kiválasztásában. Ha még ez is meg lett volna, és jó vezéreink vannak, csakugyan csodákat lettünk volna képesek véghez vinni! De hát csodák nem szoktak történni. Azonban a jó

vezértisztek hiányát lehetőleg pótolta a magyar nemzet fiainak páratlan hősiessége és hazafiusága.

Ezen hiányt legjobban megsínylette szegény Arad városa. Ennek vált első sorban szerencsétlenségére és veszedelmére *Máriássy* parancsnoksága.

Mint említettem a várbeliek nyakra-főre hordták az élelmi szereket a várba, mig *Máriássynak* eszébe jutott, hogy ezt tovább tűrni nem szabad hogy Uj Aradot ismét meg kell szállani s azzal a vár összekötését megakadályozni.

(Folytatása következik.)

S z e s z ü z l e t.

— Szeptember 16. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyere szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13— korona mmázsánként.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Személyvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Ma szerdán a

„FEHÉR KERESZT” SZÁLLODA
NAGYTERMÉBEN

terített asztalok mellett

nagy

családi nevető-estélyt

tart 10 tagu jeles társulatával, a híres humorisztikus bűvészkomikus és mimikus

Sauerteig Morelli,

a 99 arcu ember, ki fél arcával sir, a másik felével nevet.

Belépti-díj 1 korona. Karzat-üléshely 60 fillér.

Kezdeté 8 órakor.

1819

Iskolakönyvek
szolid bekötését
mérsékelt díjért elvállalja
az Aradi Nyomda Részvénytársaság.

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a legjobb hirnévnek örvendő gyártmányainkat

Brassói posztók, divatkelmék, férfi-ruhákra

Aradon

Wadowsky Gusztáv ur

vászon és divat üzletében

általunk előirt gyári árakban árusítatnak el.

Már megkülönböztetve az őszi és téli évad újdonságait brassói posztók és divatkelmékből férfiruhákra, melyre a n. érdemű közönség szives figyelmét felhívjuk.

Hazai gyártmányainkat szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel

SCHERG VILMOS és TÁRSAI

posztó- és divatáru-gyár

Brassó (Erdély.)

1509

Egy a jegyzői teendőkből jártas ifjú
Ottlaka község jegyzői irodájában,

1902. október 1-én belépésre

alkalmazást nyerhet.

Közigazgatási tanfolyamot végzett, vagy oklevéllel bíró, előnyben részesül.

A román nyelv tudása megkívántatik.

Fizetése évi 600 kor., mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás.

Pályázni szándékozók kéretnek okmányaikat mielőbb be-
küldeni, esetleg személyesen jelentkezni.

Ottlakán, 1902. évi szeptember hó 14.

Buczurka József,
jegyző.

1616

Minden vevő fényképedvezményben részesül.

Megérkeztek

a legújabb divatu

fiu gyermek és leány

kalapok! sapkák!

a vadászati idényre fegyverek!

Táskák és töltények.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz“.

ARAD, Templom-utca sarkán.

Óriási választék 1 koronás nyakkendőben.

Szabizadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatásu szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehérműt nem piszkít. Használata nagyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a láb-
izzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kötszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Kiányos mentőszekrények jutányosan kiegészítettek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cseledeknek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Német-magyar Bonne

gyermek mellé ajánkozik. Szíves megkeresések „Bonne” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1441

Panker Viktor

műlakatos, Fácán utca 6 sz. egy oszlopos borsajtó eladó. Megrendelések elfogadtatnak, pontosan szállítatnak. 1596

Droguista segéd

22—24 éves, ügyes detailista, vegyszerekben teljesen jártas, kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1924

Telefon szám 485.

T. Cz.

Van szerencsém nagyrebecsült rendelőimnek szíves tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-főle gőzfűrdő mellett folytatom.

Főtörekvésem oda irányul, hogy nagyrebecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradó kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető- orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vörselegység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyászat, villámfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Doboza á 10,
16 és 30 fillér,
mindenütt kapható.

Minden kísérlet után állandóan fogják használni.

Feltaláló és egyedüli gyáros:

Fritz Schulz jun. Actiengesellschaft, Eger és Leipzig. 1871

50 fillérért 50.000 korona.

50 fillérért

50.000

korona ért. nyerhető
a pozsonyi

kiállítási sorsjátékon.

Küzés visszavonhatatlanul szeptember 21-én.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Megrendeléseket a pénz beküldése ellenében pontosan eszközöl a

Kiállítási sorsjegy iroda

Budapest, V., Nádor-utca 16.

50 fillérért 50.000 korona.

BUTOR.

Menczer Márton

butorüzlete

Árpád-tér 5. szám

(zsidó-templom-épület) alatt létezik, hol új és keveset használt butorok legolcsóbb árban kaphatók. Kérem a pontos címre ügyelni. — Ugyanott

uraságoktól levetett ruhák

legmagasabb árban megvételnek. Kiváncra házhoz is megyek. 1583

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a tauczi országút melletti raktárból. 704

15217. sz. 1902.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szent-Mihályi

országos vásár

f. évi szeptember 25-től bezárólag szeptember 29-ig fog megtartatni.

Temesvárott, 1902. évi szeptember hó 5-én.

A városi főkapitányságtól

BANDL REZSŐ,
főkapitány.

Száj és körömfájás miatt ez alkalommal szarvasmarha, juh és sertés felhajtása tilos! 1601.

Csak a lóvásár, mezőgazdasági termény-, kereskedelmi- és iparvásár fog megtartatni.

FAIX JAQUES zongora készítő

Arad, Batthyányi-utca 35. szám.

Ajánlja jól berendezett zongorakészítési műhelyét,

elvéllal és pontosan eszközöl minden e szakmába tartozó munkát, ugyszintén zongora-hangolást. — Raktáron tart elsőrendű bécsi, hazai és saját készítményű zongorákat, melyeket 6 évi jótállás és versenyképes árak mellett árusít. 1585

Havonkénti bérbeadás jutányosan.